

De Connectie

-ontwerp-

Meerjaren- programmabegroting 2019-2022

5 juli 2018

Voorwoord

Beste lezer,

Voor u ligt onze meerjarenprogrammabegroting 2019-2022. Deze begroting is gebaseerd op het continueren van de dienstverlening, het realiseren van het bedrijfsplan 2017 – 2020 en op een aantal, nu voorziene autonome ontwikkelingen.

In 2019 continueren we de dienstverlening aan de gemeenten op de terreinen ICT, inkoop en aanbesteding, managementsupport, documentaire informatievoorziening, administratie en beheer, basisregistraties, facilitaire zaken en frontoffice zoals in 2018 is overeengekomen. Op dit moment worden voor 2019 geen wijzigingen voorzien in de dienstverlening.

In 2019 ronden we de laatste harmonisatie- en standaardisatie-opgaven uit ons bedrijfsplan 2017 -2020 af. Nadat we in 2018 de harmonisaties en standaardisaties voor de kantoorautomatisering, de digitale werkplek, het systeem voor de frontoffice, en het financiële systeem hebben afgerond volgen in 2019 de harmonisatie en standaardisatie van de taxatie- en belastingapplicaties, de scanstraat en het vervolg van de harmonisatie van de ICT-infrastructuur. Als het bestuur van De Connectie in 2018 besluit over te gaan naar outputbekostiging zullen de gemeenten mogelijk inzetten op meer of minder dienstverlening met financiële consequenties als gevolg. Dit vraagt van ons flexibiliteit om mee te kunnen bewegen met de vraag. 2019 zal dan ook in het teken staan van verdere verzakelijking van de dienstverlening.

Autonome ontwikkelingen stellen ons voor nieuwe vragen. De toenemende digitalisering heeft kennis en competenties die we nu niet in huis hebben en met de huidige financiële middelen ook niet kunnen aantrekken. Ook de snelheid waarmee met name de informatie- en communicatietechnologie verandert kunnen we hierdoor niet bijbenen. Dit in combinatie met de toenemende druk op de arbeidsmarkt en de taakstellingen maken een heroriëntatie en het opstellen van een nieuw bedrijfsplan voor de jaren na 2020 noodzakelijk. Hierbij ligt de prangende vraag op tafel wat we zelf in huis blijven doen en wat we anders moeten organiseren door verdergaande uitbesteding of in andere samenwerkingsvormen.

De 4K's (kosten, kwaliteit, kansen en kwetsbaarheid) blijven onze leidraad. Eind 2019 willen we de vanzelfsprekende dienstverlener voor de gemeenten Arnhem, Renkum en Rheden zijn. Een professionele dienstverlener met een producten- en dienstenportfolio die naadloos aansluit op hun behoeften en financiële mogelijkheden.

Door koersvast te zijn en te blijven heb ik er alle vertrouwen in dat De Connectie dit in 2019 gaat realiseren en een nieuw bedrijfsplan voor de periode vanaf 2020 kan worden vastgesteld. Wij zullen daar alles voor in het werk stellen!

Monique Thomas
Directeur a.i.

Inhoudsopgave

1.	Inleiding en leeswijzer	4
1.1.	Inleiding	4
1.2.	Leeswijzer	4
2.	Programmaplan	5
2.2.	Programma Bedrijfsvoering gemeenten	5
2.3.	Programma Belastingen gemeenten	10
2.4.	Programma Bedrijfsvoering De Connectie	12
2.5.	Overzicht algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	15
2.6.	Bedrag heffing vennootschapsbelasting	15
3.	De Paragrafen	16
3.1.	Weerstandsvermogen en risicobeheersing	16
3.2.	Financiering	20
3.3.	Bedrijfsvoering	22
4.	Overzicht van baten en lasten en toelichting	25
4.2.	Uitgangspunten voor de begroting	25
4.3.	Grondslagen voor de ramingen	26
4.4.	Financieel kader	27
4.5.	Baten en lasten per programma	31
4.6.	Bijdragen gemeenten	32
4.7.	Incidentele baten en lasten	34
5.	Financiële positie en toelichting	35
5.1.	Geprognoseerde eindbalans	35
5.2.	Investeringsprogramma	37
5.3.	EMU-saldo	38
5.4.	Financiering	39
5.5.	Stand en verloop van de reserves	39
5.6.	Jaarlijks terugkerende arbeidskosten met een vergelijkbaar volume	39
6.	Bijlagen	40
	Bijlage 1: Taakvelden	40
	Bijlage 2: Risicospecificatie	41

1. Inleiding en leeswijzer

1.1. Inleiding

Voor u ligt de begroting van De Connectie 2019 en de meerjarenraming 2020 tot en met 2022. Deze begroting en meerjarenraming is een nadere uitwerking van het bedrijfsplan van De Connectie en de vertaling daarvan in de MJPB 2018-2021. In financiële zin worden de omissies in het kader dat door de gemeenten is overgedragen zichtbaar gemaakt en hersteld. Ook de kosten van autonome ontwikkelingen, voor zover deze op dit moment te kwantificeren zijn, zijn meegenomen in de begroting.

In 2018 zal nog een onderzoek plaatsvinden naar de haalbaarheid van de opdracht om te komen tot harmonisatie, standaardisatie en digitalisering van de werkprocessen zoals is vastgelegd in het bedrijfsplan van De Connectie. Aanleiding hiervoor vormt de status van de zaken die zijn overgekomen van de gemeenten, de veranderde economische en technologische situatie en het feit dat het bedrijfsplan in 2016 is opgesteld. De resultaten van dit onderzoek, en mogelijke impact op de te realiseren doelen van De Connectie, de 4 K's, zijn derhalve nog niet verwerkt in deze begroting.

1.2. Leeswijzer

De begroting ontleent haar indeling in grote mate aan de voorschriften uit het Besluit Begroting en Verantwoording voor Provincies en Gemeenten (BBV). Het beleidsmatige deel van de begroting bestaat uit het programmaplan en de, voor De Connectie, verplichte paragrafen. Deze vindt u in de hoofdstukken 2 en 3. De financiële begroting bestaat uit een overzicht van baten en de uiteenzetting van de financiële positie. De zijn opgenomen in de hoofdstukken 4 en 5. In de bijlagen is, onder meer, de verplichte indeling van de begroting naar taakvelden opgenomen. Daarnaast bevatten de bijlagen een aantal specificaties van onderdelen uit deze begroting.

2. Programmaplan

2.2. Programma Bedrijfsvoering gemeenten

Wat willen we bereiken?

In 2019 continueert de Connectie de dienstverlening aan de gemeenten op de terreinen ICT, inkoop en aanbesteding, managementsupport, documentaire informatievoorziening, administratie en beheer, basisregistraties, facilitaire zaken en frontoffice zoals in 2018 is overeengekomen. Op dit moment worden daarin geen wijzigingen voorzien.

De wijze waarop de producten en diensten tot stand komen en/of worden geleverd zal wel wijzigen doordat De Connectie in 2019 de, in haar bedrijfsplan 2017 – 2020, geplande harmonisaties en standaardisaties afrondt. Deze harmonisaties en standaardisaties moeten eind 2019 leiden tot een vermindering van de kosten en kwetsbaarheid. Daarmee is het bedrijfsplan van De Connectie gerealiseerd. Eind 2019 wil De Connectie de vanzelfsprekende dienstverlener voor de gemeenten zijn. Een dienstverlener met een producten- en dienstenportfolio dat naadloos aansluit op de behoefte van de gemeente waarmee de gemeenten jaarlijks afspraken maken over de te leveren producten, diensten, inclusief meetbare kwaliteit en de kosten, die rapporteert over hetgeen is geleverd, en verstoringen snel en professioneel oplost.

Wat gaan we daarvoor doen?

ICT

In 2019 wordt projectmatig verder gebouwd aan het opzetten van de basisinfrastructuur zodat deze gereed is voor de harmonisatieslagen die vanuit De Connectie en de gemeenten opgestart worden. Speciale aandacht is er voor security- en informatiebeveiligingsprojecten. Het inzetten op plaats- en tijdonafhankelijk werken wordt verder doorgezet en de implementatie van Office365 zal hierin een grote rol gaan spelen. Voor Arnhem en De Connectie (en op termijn mogelijk de andere gemeenten) wordt een datawarehouse ingericht en toegevoegd aan de Producten- en dienstencatalogus (PDC). Voor beide ontwikkelingen geldt dat dit nieuwe functionaliteiten/producten betreft, waarvoor de kosten door de gemeenten gedragen zullen worden. Deze kosten kunnen voor 2019 nog niet worden gekwantificeerd en zijn derhalve nog niet in de begroting opgenomen. Om de hiervoor beschreven ontwikkelingen goed ingebed te krijgen in de organisatie is er extra aandacht voor het opstellen van de doelarchitectuur (toekomstig gewenste situatie (SOLL)) nodig. Andere concrete activiteiten voor 2019 zijn:

1. Vervangingen ICT-hardware (monitoren, laptops, servers, SAN en storage etc.)
2. Voorbereidende werkzaamheden voor de stroom 'implementeren werkplekvisie
3. Starten met de eerste werkzaamheden voor de gemeenschappelijke ICT-omgeving (zodat we geen drie gemeente- en een Connectie-omgeving meer hebben - zodat er niet steeds opnieuw moet worden ingelogd)
4. Basis op orde voor wat betreft achterstallig onderhoud en harmonisatie van de infrastructuur (voorbeeld: van drie citrix-omgevingen naar een omgeving)
5. Professionaliseren van supply-demand (zorgen voor duidelijke afspraken met de klanten, goede rapportages en onderbouwde en bekende producten en het hele proces eromheen (maatwerk, nieuwe producten, doorbelasten)
6. Inrichten en professionaliseren IT-services/processen (ITIL)
7. Investeren in security en informatiebeveiliging (Ensia, BIG, AVG)

Daarbij is rekening gehouden met de behoefte van de opdrachtgevers zoals die in het Regio Informatiemanagers Overleg (RIO) en in de Stuurgroep Regionaal Informatiemanagement (SRIM)) bekend is gemaakt. De definitieve prioritering wordt uiteindelijk vastgesteld door het OGO. In tweede helft 2018 wordt definitief duidelijk welke projecten volgend jaar worden uitgevoerd en tegen welke kosten. De projectkosten die samenhangen met deze activiteiten zijn derhalve nog slechts ten dele in de begroting opgenomen. Hierover wordt u bij de 2e bestuursrapportage separaat geïnformeerd.

Autonome ontwikkelingen

Een belangrijke autonome ontwikkeling die de afdeling ICT voorziet zijn de duurder worden licenties door de monopoliepositie van leveranciers op de markt. De extra kosten van het Microsoft-contract bedragen vanaf 2018 al € 260.000. Deze kosten zijn verwerkt in deze begroting. Ook voor andere leveranciers worden kostenstijgingen verwacht, maar deze zijn op dit moment nog niet te kwantificeren. Dit laatste geldt ook voor een aantal andere autonome ontwikkelingen. Hierbij moet worden gedacht aan duurder worden van inhuur door krapte op de arbeidsmarkt, de extra kosten voor informatiebeveiliging en de investeringen die moeten worden gedaan in verband met nieuwe wetgeving, zoals de Omgevingswet (2021), de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (2020) en de Wet digitale overheid (2019). Voor al deze ontwikkelingen geldt dat de effecten hiervan op het benodigde financiële kader, op een later moment aan het bestuur worden voorgelegd.

Maat- en meerwerk

Er zijn tot nog toe geen overeenkomsten met de gemeenten gesloten voor maat- of meerwerk met een structureel karakter die doorwerken in de begroting 2019.

Documentaire Informatievoorziening

In 2019 wordt de scanstraat geharmoniseerd waardoor het mogelijk wordt om op één locatie het postproces, waaronder het ontvangen, scannen, archiveren en verzenden van post, uit te voeren. Ook zal er duidelijkheid komen over de overdracht van (delen) van het zaakstelsel waardoor de verantwoordelijkheden op de juiste plaats worden belegd en er betere sturing kan plaatsvinden.

Daarnaast zijn een aantal activiteiten beoogd voor 2019, maar die zich nu nog in de onderzoeksfase bevinden. Te denken valt aan substitutie binnen DIV, waardoor dubbele lasten voor het beheer van archief kunnen worden voorkomen en er op den duur minder fysieke archiefruimte nodig is. Dit geldt ook voor het harmoniseren van de beheerprocessen en kwaliteitscontroles voor het digitaal archief waarmee de kwaliteit van het digitaal archief wordt verhoogd. Ook moet de digitalisering op andere onderdelen verder vorm krijgen. Daarbij is voor de deelnemende gemeenten een belangrijke rol weggelegd zoals maximalisering van gebruik e-formulieren (door kanaalsturing), het gebruik van een digitale handtekening en de koppeling van vakapplicaties met de zaaksuite, zijn hierbij speerpunten om de komen tot een efficiënter proces. Daarnaast werken we met de gemeenten en het Gelders Archief aan de implementatie van het e-Depot.

Na het, in samenspraak met de gemeenten, afronden van deze onderzoeksfase, is er meer zicht op de exacte planning van de activiteiten en de investeringen die daarvoor nodig zijn.

Autonome ontwikkelingen

Relevante autonome ontwikkelingen voor DIV komen met name voor aan nieuwe of gewijzigde wet- en regelgeving. Te denken valt aan de Wet Open Overheid (Woo) die de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) moet gaan vervangen. Ook de uitvoering van de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) zal naar verwachting impact hebben op de uitvoering van de dienstverlening en de daarvoor benodigde middelen. Deze kunnen echter nog niet worden gekwantificeerd en zijn derhalve nog niet verwerkt in deze begroting.

Maat- en meerwerk

Er zijn tot nog toe geen overeenkomsten met de gemeenten gesloten voor maat- of meerwerk met een structureel karakter die doorwerken in de begroting 2019.

Facilitaire Zaken en Frontoffice

De afdeling Facilitaire Zaken en Frontoffice zet in 2019 onder andere in op duurzaamheid in de aanbesteding van haar producten en diensten. Op verzoek van de klant wordt bij nieuwe aanbestedingen duurzaamheid en duurzame inzetbaarheid van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt meegenomen. De consequenties voor de dienstverlening zullen worden afgestemd met de klant (zoals bijv. meerkosten, kwetsbaarheid ed.). Daarnaast wordt ook met bestaande contractpartners ingezet op verduurzaming van onze dienstverlening. Ook gaat in 2019 extra ingezet worden op schaalvergroting; het bestaande aantal leveranciers worden teruggedrongen met 10% en zo mogelijk meer, door slim inkopen en meer bundeling.

In 2017 zijn budgetten overgekomen van de gemeenten betreffende dienstverlening die vraag gestuurd is, zoals budgetten voor o.a. catering en evenementen. De Connectie kan, als uitvoeringsorganisatie, niet sturen op het volume van deze vraag. In dat kader vindt er een voorstel tot aanpassing in de begroting plaats, waarbij budgetten die vraag-gericht zijn, worden teruggegeven aan de opdrachtgever/de gemeenten. De Connectie gaat op basis van daadwerkelijk afname factureren.

Autonome ontwikkelingen

Er zijn voor de afdeling Facilitaire Zaken en Frontoffice geen autonome ontwikkelingen voorzien die van directe invloed zijn op de dienstverlening en de begroting.

Maat- en meerwerk

Er zijn tot nog toe geen overeenkomsten met de gemeenten gesloten voor maat- of meerwerk met een structureel karakter die doorwerken in de begroting 2019.

Inkoop & aanbesteding (I&A)

De ontwikkeling van een innovatieve webportal als instrument ter ondersteuning van inkoopactiviteiten is een belangrijk speerpunt voor 2019. Deze activiteit zal nog concreet worden ingevuld op basis van een in de 2e helft van 2018 uit te werken business case en bijbehorende besluitvorming door de drie gemeenten en De Connectie. Daarnaast wordt ook in 2019 ingezet op bewust en slimmer inkopen door vernieuwende aanbestedingsvormen in relatie tot bijvoorbeeld circulair inkopen te gebruiken en zal samen met de strategische inkoopfunctie bij de gemeenten gestuurd worden op het vergroten van het inkoopbewustzijn. De adviseurs van de afdeling I&A zullen afhankelijk van de wens van de klant hun expertise hiervoor inzetten en de klantorganisatie adviseren bij de te nemen verbeteracties. Tevens wordt ingezet op duurzaamheid in aanbestedingen van producten en diensten; bij aanbestedingen wordt duurzaamheid en duurzame inzetbaarheid van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt meegenomen. Er liggen veel kansen voor meer samenwerking tussen de drie gemeenten door inkoop gezamenlijk op te pakken en te bundelen. De adviseurs van I&A zullen samen met de strategische inkoopfunctie bij de gemeenten hierop proactief adviseren naar opdrachtgever.

Alle inkopen dienen contractueel onderbouwd te zijn. Ook in 2019 zijn activiteiten gericht op het juist uitvoeren van deze afspraken. Daarbij wordt een zichtbare relatie gelegd tussen het contractbeheer, de verplichtingenadministratie en facturatieproces. Dit komt ten goede aan inkoop control en aan een rechtmatige en efficiënte administratieve afwikkeling van facturen. Ook deze activiteiten zullen samen met de drie gemeenten worden opgepakt.

Autonome ontwikkelingen

De arbeidsmarkt voor inkoop- en aanbestedingsadviseurs is en blijft ook in 2019 naar verwachting krap. Temeer is van belang dat de gemeenten, samen met de adviseurs van de afdeling I&A, tijdig de inkoopbehoefte voor 2019 bepalen, zodat de afdeling haar beschikbare uren goed in kan plannen. Hiermee wordt het risico vermindert dat verzoeken om ondersteuning en advisering niet kunnen worden ingevuld. De instelling van een inkoopboard bij de gemeenten kan hieraan een goede bijdrage leveren en zal dan ook met de strategische inkoopfunctie van de gemeenten worden opgepakt. Conform afspraken met de drie gemeenten zullen in het najaar van 2018, mede op basis van de eerste ervaringscijfers, verdere concrete afspraken worden gemaakt voor 2019 over de in te zetten uren door de afdeling I&A voor de drie gemeenten.

Maat- en meerwerk

De inkoopdienstverlening aan de gemeente Renkum is in 2018 uitgebreid. De structurele effecten hiervan zijn verwerkt in deze begroting.

Basisregistraties

De taken en werkzaamheden van de afdeling Basisregistraties zijn, net als alle werkzaamheden die van de gemeenten naar De Connectie zijn overgekomen, overgegaan zoals ze bij de gemeenten werden uitgevoerd. In de bestuursvergadering van 21 december 2017 is het bestuur akkoord gegaan met het voorgenomen besluit om Basisregistraties conform het bedrijfsplan in te richten, waarbij adviestaken als onlosmakelijk onderdeel wordt beschouwd en als zodanig ook worden overgedragen aan De Connectie. Daarbij heeft het bestuur de opdracht gegeven om het voorgenomen besluit, samen met de gemeenten, uit te werken en een collegebesluit voor te bereiden voor de overdracht van taken en middelen.

In 2018 is uitvoering gegeven aan deze opdracht. Ten tijde van het opstellen van deze begroting wordt hier de laatste hand aan gelegd. De (financiële) effecten van deze besluitvorming zijn derhalve nog niet verwerkt in deze begroting, maar zullen u separaat worden aangeboden bij de 2e bestuursrapportage. De verwachting is dat de tweede helft van 2018 de vertaling heeft plaatsgevonden naar de PDC voor 2019. Ook zal in 2019 en verder uitvoering worden gegeven aan de benodigde transitie- en verbeterprojecten.

Autonome ontwikkelingen

Relevante autonome ontwikkelingen voor de afdeling Basisregistraties zijn de invoering van de Omgevingswet en de wijzigingen in de Wet Kenbaarheid Publiekrechtelijke (WKPB) beperkingen. Voor de Omgevingswet wordt een impactanalyse uitgevoerd. De wijzigingen op de WKPB worden momenteel op rijksniveau voorbereid. De invoering van de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) heeft impact op de gegevensverstrekking vanuit de afdeling aan de gemeenten. Benodigde maatregelen worden momenteel in beeld gebracht binnen de Connectie-brede aanpak van de AVG. Vanuit de VNG-Realisatie (voorheen KING) is een initiatief gestart dat de afhankelijkheid van gemeenten van leveranciers moet beperken (Common ground). Dit initiatief is nog in een verkennende fase. De gevolgen van deze vier ontwikkelingen kunnen nog niet worden gekwantificeerd en zijn derhalve nog niet verwerkt in deze begroting.

Maat- en meerwerk

Er zijn tot nog toe geen overeenkomsten met de gemeenten gesloten voor maat- of meerwerk met een structureel karakter die doorwerken in de begroting 2019.

Administratie en beheer

Het standaardiseren, digitaliseren en harmoniseren van financiële processen zijn belangrijke randvoorwaarden om het rendement van samenwerking zo optimaal mogelijk te laten zijn. Daarom wordt vanaf 2019 één nieuw financieel systeem voor de gemeenten en De Connectie in gebruik genomen. Het nieuwe systeem vormt de basis om ook de andere ambities uit het bedrijfsplan waar te maken: het leggen van een relatie met het inkoopproces, het optimaliseren van het verplichtingengebruik en het terugdringen van de betaaltermijnen voor facturen. Het nieuwe systeem voorziet in de mogelijkheid tot vastleggen van verplichtingen. Het optimaliseren en verplicht stellen van het gebruik van de verplichtingenadministratie wordt projectmatig opgepakt in 2019.

Vanaf 1 januari 2017 maken de drie gemeenten gebruik van één systeem voor personeelsinformatie, salarisadministratie en E-HRM. Zowel dit jaar als het komende jaar staat in het teken van het stimuleren en ondersteunen van het gebruik van de veelheid aan selfservice modules die het systeem kent. Ook wordt ingezet op verdere automatisering van standaarddienstverlening en de digitalisering van de personeelsdossiers.

Autonome ontwikkelingen

Gemeenten, provincies, waterschappen en daarnaast ook alle andere aanbestedende diensten zijn gehouden aan de verplichting in de Aanbestedingswet om per 18 april 2019 e-facturen te kunnen ontvangen en verwerken. Decentrale overheden en alle andere aanbestedende diensten zullen zelf hun eigen voorzieningen tijdig ingericht moeten hebben. Een elektronische factuur (e-factuur) is een digitaal bestand (maar geen pdf) dat vanuit het ene geautomatiseerde systeem elektronisch kan worden verwerkt in het andere systeem. De Connectie voorziet hierin bij de implementatie van het nieuw financieel systeem.

Maat- en meerwerk

Er zijn tot nog toe geen overeenkomsten met de gemeenten gesloten voor maat- of meerwerk met een structureel karakter die doorwerken in de begroting 2019.

Management Support

De komende jaren staan in het teken van doorontwikkeling en modernisering van de afdeling Management Support. Kwaliteit en continuïteit zijn belangrijke begrippen voor de dienstverlening aan onze opdrachtgevers. Hiervoor wordt, evenals dit jaar, in 2019 specifiek ingezet op het organiseren van vervanging bij ziekte en verlof en op juiste balans tussen vast en flexibel personeel om fluctuaties in de dienstverlening op te kunnen vangen. Ook wordt toegewerkt naar een goed geoutilleerde afdeling die digitaal uitstekend kan werken. Dit betekent ook dat de medewerkers de juiste middelen tot hun beschikking hebben ter ondersteuning van het werk. De processen van de afdeling worden in 2019 volledig geharmoniseerd en geïmplementeerd.

Autonome ontwikkelingen

Er zijn voor de afdeling Management Support geen autonome ontwikkelingen voorzien die van directe invloed zijn op de dienstverlening en de begroting.

Maat- en meerwerk

Met de gemeente Rheden worden op dit moment gesprekken gevoerd over de omvang en wijze van ondersteuning. De effecten van eventuele maat- of meerwerkafspraken zijn nog niet in deze begroting verwerkt.

Beleidsindicatoren

Als gevolg van wijzigingen in de BBV maken beleidsindicatoren verplicht deel uit van begroting en verantwoording. Hiermee wordt het beter mogelijk om de prestaties van gemeenten onderling met elkaar te vergelijken. Het merendeel van de beleidsindicatoren van De Connectie vallen onder het taakveld Bestuur en Ondersteuning en worden vanuit praktische overwegingen onder het programma Bedrijfsvoering De Connectie gepresenteerd.

Wat mag het kosten?

	Begroting 2018	Begroting 2019	2020	meerjarenraming	
				2021	2022
Bedragen x 1.000 euro					
PROGRAMMA BEDRIJFSVOERING GEMEENTEN					
Lasten	32.092	29.138	27.765	27.031	27.027
Baten	-3.994	-3.322	-3.380	-3.396	-3.396
Saldo baten en lasten	28.098	25.816	24.385	23.636	23.632
Toevoeging aan reserves	-	-	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves	-	-	-	-	-
Saldo na reserves	28.098	25.816	24.385	23.636	23.632

2.3. Programma Belastingen gemeenten

Wat willen we bereiken?

Het voor de deelnemende gemeenten realiseren van een zo volledig mogelijke gewenste belastingopbrengst tegen zo laag mogelijke kosten. Dit geldt ook voor de uitvoering van nieuwe belastingsoorten.

Wat gaan we daarvoor doen?

Om de bovenstaande dienstverlening te kunnen faciliteren wordt in 2019 ingezet op de harmonisatie van de taxatieprocessen. Dit vormt ook de start van het gebiedsgericht werken. Onderdeel daarvan is de aanbesteding van het taxatiepakket. Hier wordt in 2018 mee gestart. Het is een uitgelezen moment om de wensen en eisen van de opdrachtgevers en De Connectie te combineren en uitvraag te doen aan de markt. In 2019 volgt een definitieve keuze en zal het nieuwe pakket worden geïmplementeerd. In 2020 volgt ingebruikname van de applicatie.

De huidige belastingapplicaties Arnhem en Renkum worden vernieuwd naar de meest recente versies, zodat we eind dit jaar klaar zijn voor het inrichten van maatwerkverzoeken met betrekking tot toeristenbelastingen, reclamebelastingen en de eventueel Diftar.

Verder wordt ingezet op het harmoniseren en digitaliseren van het registratiesysteem. Voor elke opdrachtgever wordt momenteel dezelfde formulieren en zaaktypen gehanteerd. Belastingen onderzoekt verdere digitalisering (e-formulieren) van deze producten en kanaalsturing. (Visiedocument volgt in het 4e kwartaal van 2018).

Autonome ontwikkelingen

Een belangrijke autonome ontwikkeling betreft de overgang van inhoud naar oppervlakte waardering, waarbij de gegevens uit de Basisregistratie als uitgangspunt gelden. Ten behoeve van deze overgang volgt nog dit jaar een plan van aanpak, zodat in 2019 een start kan worden gemaakt met implementatie. Verwachting is dat dit een investering vraagt die momenteel niet in de kaders is opgenomen.

Maat- en meerwerk

De afdeling Belastingen gaat in 2018 en 2019 maatwerk aan de gemeenten leveren om de ambities die de verschillende coalities hebben uitgesproken te ondersteunen en te implementeren. Zo meldt het coalitieakkoord Arnhem het voornemen om toeristenbelasting in te voeren. De differentiatie van de tarieven afvalstoffenheffing (Diftar) is nog niet ingevoerd, maar staat nog steeds in de planning. Gemeente Renkum heeft laten weten wellicht ook de reclamebelasting over te willen dragen. Deze opdracht bevindt zich nog in offertefase, verwachting is echter dat per 1 januari 2019 deze belastingsoort voor deze opdrachtgever door De Connectie wordt uitgevoerd.

Daarnaast biedt de afdeling vanaf 1 januari 2019 de 'voormelding' als extra dienstverlening aan. Klanten worden vooraf geïnformeerd over de aanstaande WOZ-waardering via aan taxatieverslag. De financiële effecten van de nog overeen te komen maatwerkovereenkomsten zijn nog niet in deze begroting verwerkt.

Beleidsindicatoren

Als gevolg van wijzigingen in de BBV maken beleidsindicatoren verplicht deel uit van begroting en verantwoording. Hiermee wordt het beter mogelijk om de prestaties van gemeenten onderling met elkaar te vergelijken. Het merendeel van de beleidsindicatoren van De Connectie vallen onder het taakveld Bestuur en Ondersteuning en worden vanuit praktische overwegingen onder het programma Bedrijfsvoering De Connectie gepresenteerd.

Wat mag het kosten?

	Begroting 2018	Begroting 2019	2020	meerjarenraming	
				2021	2022
Bedragen x 1.000 euro					
PROGRAMMA BELASTINGEN GEMEENTEN					
Lasten	3.929	3.914	3.755	3.562	3.562
Baten	-398	-348	-308	-308	-308
Saldo baten en lasten	3.531	3.566	3.447	3.254	3.254
Toevoeging aan reserves	-	-	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves	-	-	-	-	-
Saldo na reserves	3.531	3.566	3.447	3.254	3.254

2.4. Programma Bedrijfsvoering De Connectie

Wat willen we bereiken?

De belangrijkste doelstellingen voor de bedrijfsvoering van De Connectie zijn voor 2019 de volgende: een bedrijfsvoering die in control is, informatievoorziening die bijdraagt aan de digitale uitdagingen van onze organisatie en waarin veiligheid en privacy gewaarborgd zijn. Daarbij wil De Connectie compliant zijn aan de geldende wet- en regelgeving en stelt zich in 2019 ten doel de ontwikkeling en inzetbaarheid van medewerkers te vergroten. Het model voor demandmanagement moet bijdragen aan het met onze klanten afgesproken niveau van de dienstverlening van De Connectie. Vanuit het bedrijfsbureau van De Connectie wordt invulling gegeven aan deze doelstellingen.

Wat gaan we daarvoor doen?

De Connectie pakt zijn rol als zelfstandig dienstverlener ten behoeve van de drie eigenaren, en van de eigen organisatie. Daarnaast levert De Connectie diensten aan een aantal derden. Het bedrijfsbureau geeft invulling aan de opdrachtgevende rol voor de diensten die De Connectie van haarzelf betreft.

De Connectie is in control met een planning- en controlcyclus (begroting, tussentijdse rapportages en jaarrekening) en qua proces afgestemd op de P&C-cycli van de eigenaren. Naar aanleiding van de implementatie van een nieuw financieel systeem per 1-1-2019, zal De Connectie in samenwerking met de gemeenten Arnhem, Renkum en Rheden de managementinformatie door ontwikkelen. De Connectie ontwikkelt het model van een integrale kostprijsberekening door, waarmee we verder invulling geven aan outputfinanciering en -verrekening met de deelnemers. Van belang hierbij is dat we steeds in het belang van onze opdrachtgevers een juiste afweging maken ten aanzien van onze dienstverlening. Dit wil zeggen dat we goede afwegingen maken over wat we zelf doen, wat we uitbesteden en hoe we deze zaken slim organiseren; op zoek naar efficiëntie en effectiviteit door afwegingen te maken als koop of lease, vast of tijdelijk, capaciteit of resultaat inkopen.

De Connectie heeft een aantal bedrijfskritische bedrijfsonderdelen overgenomen. De Connectie is in staat om de informatievoorziening, -veiligheid en privacy te waarborgen. In 2019 willen we samen met de gemeenten Arnhem, Renkum en Rheden de informatiebeveiliging verder harmoniseren. Deze harmonisatie leidt ertoe dat er verdergaande acties kunnen worden genomen die bijdragen aan de informatiebeveiliging. Concreet worden er activiteiten ondernomen als verdere segmentering van het netwerk en uitgebreidere logging en alerting door aan te haken bij de Gemeenschappelijke Gemeentelijke Infrastructuur van de VNG (GGI). Dit gaat hand in hand met de dienstverlening die De Connectie biedt aan haar klanten en richt zich naast technische maatregelen ook op het vergroten van het beveiligingsbewustzijn bij medewerkers. Tevens zal er aandacht worden besteed aan een heldere scheiding tussen data en toegang.

Twee belangrijke activiteiten voor 2019 zijn de invoering van Office365 en het implementeren van de werkplekvisie. Deze trajecten worden als doelstellingen genoemd bij de afdeling ICT eerder in dit document; De Connectie draait als interne klant/gebruiker hierin mee. De afgelopen jaar ontwikkelde applicatiearchitectuur wordt verder gerealiseerd waarbij de nadruk zal liggen op het vaststellen van het eigenaarschap en daarbij behorende verplichtingen en middelen van applicaties.

De communicatie richting klanten en gebruikers loopt via service.connectie.nl. De portal wordt actief gebruikt door eigen medewerkers maar ook de collega's van de drie gemeenten weten de portal goed te vinden voor vragen over de dienstverlening. De portal vormt naast een actief communicatiemiddel over de dienstverlening ook de ingang voor verschillende vormen van dienstverlening van De Connectie (Topdesk). In 2019 zal hieraan ook de toegang tot het nieuwe financieel systeem worden toegevoegd.

Voor De Connectie is het voldoen aan de geldende wet- en regelgeving een uitgangspunt. Op basis van een vastgesteld normen- en toetsingskader vinden er vanaf 2019 periodieke controles plaats om dit blijvend te borgen.

De Connectie vult actief de K van kansen in. We bouwen in 2019 de ontwikkelde gesprekscyclus 'Connect' verder uit; hiermee geven we op een moderne wijze invulling aan een gesprekscyclus nieuwe stijl. Dit behelst een continue dialoog tussen leidinggevende en medewerker gericht op ontwikkeling en resultaat, inclusief het element van continue feedback van de omgeving. We faciliteren de ontwikkeling van medewerkers met een uitvoeringsplan Leren en

Ontwikkelen en implementeren de aanpak voor duurzame inzetbaarheid. Samen met de gemeenten Arnhem, Renkum en Rheden werken we in 2019 aan een harmonisatie van onze gezamenlijke arbeidsvoorwaarden.

Op basis van het ingerichte model voor demandmanagement, met bijbehorende producten- en dienstencatalogus en leveringscontracten, kunnen de gemeenten sturen op de kwaliteit en kwantiteit van de dienstverlening en de kosten daarvan. Ook in 2019 zullen met behulp van voortgangsrapportages gesprekken met de opdrachtgevers over de kwaliteit van de dienstverlening worden gevoerd. Daarbij wordt tevens gebruik gemaakt van de, in 2019 uit te voeren, periodieke metingen naar de kwaliteit van de dienstverlening. Tevens willen we bezien waar we onze dienstverlening kunnen verbeteren door data-analyses uit te voeren ten aanzien van klantvragen en klachten.

Autonome ontwikkelingen

Ontwikkelingen op het gebied van wet- en regelgeving hebben niet alleen effect op de dienstverlening van De Connectie aan haar klanten, maar ook op de bedrijfsvoering van De Connectie zelf. Momenteel implementeren we bijvoorbeeld de noodzakelijke maatregelen waarmee De Connectie zelf ook voldoet aan de AVG. Ook de ontwikkelingen op het gebied van informatiebeveiliging volgen we nauwlettend, zodat we tijdig de noodzakelijke acties kunnen bepalen en nemen. We borgen dat daaruit voortvloeiende noodzakelijke kostenverhoging van onze dienstverlening tijdig bekend worden gemaakt in de reguliere planning- en controlcyclus. Op die manier willen we voorkomen dat onze opdrachtgevers voor verrassingen komen te staan.

Daarnaast is gebleken dat de kosten voor de accountantscontrole hoger zijn dan wat hiervoor aan kader is overgedragen; voor de basisdienstverlening (excl. eventueel meerwerk), is 10k meer nodig.

Beleidsindicatoren

Als gevolg van wijzigingen in de BBV maken beleidsindicatoren verplicht deel uit van begroting en verantwoording. Hiermee wordt het beter mogelijk om de prestaties van gemeenten onderling met elkaar te vergelijken. Het merendeel van de beleidsindicatoren van De Connectie vallen onder het taakveld Bestuur en Ondersteuning en worden vanuit praktische overwegingen onder het programma Bedrijfsvoering De Connectie gepresenteerd.

Eenheid		De Connectie	Bron
Beleidsindicatoren			
Formatie	FTE per 1.000 inwoners	1,48	Eigen gegevens
Bezetting	FTE per 1.000 inwoners	0,97	Eigen gegevens
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	€ 167,56	Eigen begroting
Externe inhuur	Kosten als % van de totale loonsom inclusief inhuur	1,1%	Eigen begroting
Overhead	% van de totale lasten	88,0%	Eigen begroting

Formatie

Het gaat om de toegestane formatie in fte van het ambtelijk apparaat voor het begrotingsjaar op peildatum 1 januari. Uitgangspunt is het vastgestelde formatieplan, dus niet de werkelijke bezetting. Het gaat om formatieplaatsen ongeacht of die worden ingevuld door iemand met een vaste aanstelling, een tijdelijke aanstelling of nog openstaan in de vorm van een vacature. Fte is het equivalent van een 36-urige werkweek.

Bezetting

Het gaat om het werkelijk aantal fte dat werkzaam is, dus niet om de toegestane formatieve omvang uit het formatieplan. Het is niet gebruikelijk om de werkelijke bezetting voor een toekomstig begrotingsjaar in te schatten. Derhalve is uitgegaan van de werkelijke bezetting in fte op 1 januari van het vorige begrotingsjaar (i.c. 1 januari 2018).

Apparaatskosten

Dit betreffen de noodzakelijke financiële middelen voor het inzetten van personeel (salarissen) en materieel voor de uitvoering van de organisatorische taken. Het betreft dus alle personele en materiële kosten die verbonden zijn aan het functioneren van de organisatie.

Externe inhuur

Dit betreft de begrote kosten voor het uitvoeren van werkzaamheden door middel van het tegen betaling inzetten van personele capaciteit en deskundigheid, zonder dat daar een arbeidsovereenkomst of aanstelling tussen organisatie en de daarbij ingezette personen aan ten grondslag ligt.

Overhead

Onder overhead wordt verstaan, alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Voor De Connectie zijn dit vrijwel alle kosten. Enige substantiële uitzondering zijn de kosten voor de Belastingdienstverlening. Deze vallen onder een ander taakveld.

Wat mag het kosten?

	Begroting 2018	Begroting 2019	2020	meerjarenraming	
				2021	2022
Bedragen x 1.000 euro					
PROGRAMMA BEDRIJFSVOERING DE CONNECTIE					
Lasten	3.074	5.429	6.091	3.653	3.657
Baten	-	-	-	-	-
Saldo	3.074	5.429	6.091	3.653	3.657
Toevoeging aan reserves					
Onttrekkingen aan reserves	-	-155	-155	-155	-155
Saldo na reserves	3.074	5.275	5.936	3.498	3.502

2.5. Overzicht algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Algemene dekkingsmiddelen

De algemene dekkingsmiddelen bestaan uit de reguliere bijdragen vanuit de deelnemende gemeenten, zonder een specifieke bestemming. Hiervan is het volgende overzicht te geven:

	Begroting 2018	Begroting 2019	2020	meerjarenraming	
				2021	2022
Bedragen x 1.000 euro					
ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN EN ONVOORZIEN					
Lasten	196	163	163	-	-
Baten	-34.898	-34.832	-34.037	-30.479	-30.479
Saldo	-34.703	-34.669	-33.874	-30.479	-30.479
Toevoeging aan reserves					
Onttrekkingen aan reserves					
Saldo na reserves	-34.703	-34.669	-33.874	-30.479	-30.479

De dienstverlening aan derden betreft veelal specifieke diensten. De opbrengsten van dienstverlening aan derden worden derhalve verantwoord onder het programma Bedrijfsvoering gemeenten. Dit geldt ook voor de opbrengsten uit maatwerkafspraken.

Onvoorzien

De post onvoorzien wordt ingezet voor noodzakelijke en onvermijdbare kosten die niet elders in de begroting zijn opgenomen.

2.6 Bedrag heffing vennootschapsbelasting

Samenwerkingsverbanden zijn vrijgesteld voor de vennootschapsbelasting, ingeval aan drie cumulatieve voorwaarden is voldaan:

1. De activiteiten van het samenwerkingsverband moeten worden verricht voor de onmiddellijk of middellijk participerende publiekrechtelijke rechtspersonen;
2. De activiteiten zouden bij de participanten in het samenwerkingsverband niet tot belastingplicht hebben geleid of zouden zijn vrijgesteld als zij de activiteiten zelf zouden hebben verricht;
3. De participanten moeten naar evenredigheid van de afname van de activiteiten van het samenwerkingsverband bijdragen in de kosten van het samenwerkingsverband. Bij een gemeenschappelijke regeling wordt geacht hieraan te zijn voldaan.

Nadrukkelijk is deze vrijstelling bedoeld voor activiteiten aan of ten behoeve van de deelnemers aan een samenwerkingsverband en niet voor activiteiten ten behoeve van of aan een derde partij. De vrijstelling heeft alleen betrekking op de winst die wordt gerealiseerd door levering aan de deelnemende gemeenten. Wanneer er winst wordt gerealiseerd in verband met de levering aan derden moet hierover Vpb worden betaald. In 2018 is er nog geen sprake van diensten die rechtstreeks worden geleverd aan derden. Mogelijk worden in 2018 dienstverleningsovereenkomsten met derden afgesloten. In beginsel is deze dienstverlening dan Vpb-belast.

3. De Paragrafen

3.1. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het doel van het weerstandsvermogen is het bepalen of tegenvallers die zich kunnen voordoen opgevangen kunnen worden zonder dat de normale bedrijfspgang daardoor wordt verstoord. Hiervoor is het van belang dat er periodiek een inventarisatie plaatsvindt van risico's die zich kunnen voordoen. In de aanloop naar het opleveren van het bedrijfsplan voor De Connectie is een brede inventarisatie gemaakt van risico's. Deze risico-inventarisatie heeft er uiteindelijk toe geleid dat de belangrijkste risico's in het bedrijfsplan zijn opgenomen. Periodiek houden wij het beeld van deze risico's actueel.

De Connectie onderschrijft de principes van het risico gestuurd werken. Dit houdt in dat risico's gekoppeld worden aan de doelstellingen en dat maatregelen worden genomen om de risico's te beheersen. Vanaf 2018 wordt het risicomanagement verder ontwikkeld en gaat het onderwerp integraal deel uitmaken van de maandelijkse planning- en control gesprekken. Hiermee wordt het risicobewustzijn verhoogd en het zicht op de uitvoering van beheersmaatregelen cyclisch geborgd.

Inventarisatie weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit van De Connectie bestaat uit de middelen en mogelijkheden waarover beschikt kan worden om niet-voorzien uitgaven (tegenvallers) te dekken. Mogelijke onderdelen van de weerstandscapaciteit zijn de Algemene reserve, de aan specifieke risico's gelieerde bestemmingsreserves, het resultaat over het boekjaar en de post onvoorzien.

In de onderstaande tabel is de begrote weerstandscapaciteit (per jaar) in beeld gebracht.

	Rekening 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	2020	meerjarenraming	
					2021	2022
Bedragen x 1.000 euro						
Weerstandscapaciteit						
Algemene reserve	-	-	-	-	-	-
Bestemmingsreserves	774	619	464	309	155	-
Saldo exploitatie	217	-	-	-	-	-
Frictie ivm afbouw	-	200	350	300	-	-
Onvoorzien	163	308	163	163	-	-
Totaal	1.154	1.127	977	772	155	-

De Connectie heeft vooralsnog niet de beschikking over een eigen algemene reserve waarmee algemene risico's kunnen worden opvangen. Vanaf ultimo boekjaar 2017 beschikt De Connectie over een bestemmingsreserve voor de financiële effecten van het sociaal plan. De bestemmingsreserve is bedoeld om de toekomstige kosten van (spaar-)verlof, salarisgaranties en persoonlijke toelagen te kunnen dekken. De rechten die door het sociaal plan zijn meegekomen naar De Connectie zijn door de gemeenten in 2017 ineens afgekocht voor een periode van 5 jaar. Verwacht wordt dat de onttrekking aan deze bestemmingsreserve hier gelijke tred mee houdt.

Ook beschikt De Connectie voor een periode van 3 jaar over een post voor personele fricties als gevolg de voorziene afbouw van formatie. Daarnaast is er nog een post voor onvoorzien kosten beschikbaar gedurende een periode van 4 jaar.

Inventarisatie risico's

Bij de risico-inventarisatie voor het weerstandsvermogen zijn alleen risico's met een financiële impact relevant. Ook financiële risico's die al zijn afgedekt door een bestemmingsreserve, een voorziening of verzekering zijn niet meegenomen in deze inventarisatie. In onderstaande tabel staat de top 5 aan risico's, met een financiële impact, gepresenteerd:

Nr.	Risico/ gebeurtenis	Kans	Impact	Risicoscore
1.	Er is onvoldoende veranderkracht binnen De Connectie voor de harmonisatie, standaardisatie en digitalisering van werkprocessen.	Zeer groot	Groot	€ 675.000
2.	Achterstanden in de kwaliteit van de overgekomen dienstverlening.	Zeer groot	Zeer groot	€ 1.350.000
3.	De Connectie is afhankelijk van (duurdere) inhuur voor het continueren van de dienstverlening.	Zeer groot	Groot	€ 675.000
4.	Er wordt door de gemeenten in kwantitatieve en kwalitatieve zin, meer van De Connectie verwacht, dan wat er op basis van de ingebrachte middelen kan worden geleverd.	Gemiddeld	Groot	€ 187.500
5.	Het collectief opdrachtgeverschap vanuit de gemeente komt onvoldoende van de grond, waardoor de opgave van De Connectie onder druk komt te staan.	Gemiddeld	Groot	€ 187.500

De risicoscore is tot stand gekomen door de kans en impact van het risico met elkaar in verband te brengen. Hiervoor zijn de kansen en risico's onderverdeeld in de volgende categorieën:

Kans			Impact		
Categorie	Klasse	Gemiddeld	Categorie	Klasse	Gemiddeld
zeer klein	0 - 20%	10 %	zeer klein	€ 0 - € 100.000	€ 50.000
klein	20 - 40%	30 %	klein	€ 100.000 - € 250.000	€ 175.000
gemiddeld	40 - 60%	50 %	gemiddeld	€ 250.000 - € 500.000	€ 375.000
groot	60 - 80%	70 %	groot	€ 500.000 - € 1.000.000	€ 750.000
zeer groot	80 - 100%	90 %	zeer groot	> € 1.000.000	€ 1.500.000

Oorzaken

Ad 1.

Veel innovatiekracht (in personele zin) is achtergebleven bij de gemeenten, doordat de focus lag op uitvoerende bedrijfsvoeringstaken. Ook het beschikbaar stellen van de formatie voor het bedrijfsbureau is een moeizaam proces geweest. In materiële zin wordt het risico gelopen dat de veranderbudgetten (incl. het transitiebudget) onvoldoende blijken te zijn om de transitie te kunnen vervolmaken. Dit kan enerzijds worden veroorzaakt door verkeerde inschattingen, anderzijds zijn ook niet alle benodigde transitiekosten in het bedrijfsplan gekwantificeerd.

Ad 2.

Doordat er geen 'foto' kon worden gemaakt van de kwaliteit van de overgedragen dienstverlening per 1 juli 2017, wordt het risico gelopen dat er discussies ontstaan ten aanzien van kwalitatieve achterstanden. Deze achterstanden hebben o.a. betrekking op de kwaliteit van het (contract-)beheer, van beheersingsmaatregelen in processen, van geautomatiseerde systemen en met name ook op de ICT-omgeving (zie bijlage 2).

Ad 3.

In de aanloop naar De Connectie is beschikbare vacatureruimte vaak niet ingevuld met vast personeel. De 'knip' in de taken en werkzaamheden van medewerkers hebben er eveneens toe geleid dat de taken en werkzaamheden wel zijn overgekomen en de desbetreffende medewerker niet. Ook zijn er veel langdurig zieken overgekomen naar De Connectie. Dit maakt dat De Connectie afhankelijk is van (duurdere) inhuur in een krappe arbeidsmarkt.

Ad 4.

Tot op het moment van overdracht hadden de gemeenten geen zicht op de hoeveelheden producten en diensten die geleverd konden worden voor het overgedragen budget. Hier is een (nog te valideren) inschatting van gemaakt door De Connectie. In de praktijk leidt dit tot discussies op over maat- en meerwerk ten opzichte van de basisdienstverlening. Deze discussie wordt versterkt doordat de gemeenten verschillende kwaliteitsniveaus hebben ingebracht. Ook bestaat het risico dat de (financiële) impact van autonome ontwikkelingen op de dienstverlening tot discussies met de gemeenten leiden, doordat de bedrijfsvoering op meer afstand tot de gemeenten is komen te staan.

Ad 5.

Voor het slagen van de opgave van De Connectie is samenwerking met en tussen de gemeenten van essentieel belang. Het risico bestaat dat de wenselijkheid van maatwerk prevaleert boven het harmoniseren en standaardiseren van de dienstverlening. Hiermee wordt het risico gelopen dat het collectieve opdrachtgeverschap onvoldoende van de grond komt, terwijl dit randvoorwaardelijk voor de opgave van De Connectie.

Gevolgen

Vornoemde risico's hebben tot **gevolg** dat:

1. De harmonisatie, standaardisatie en digitalisering van processen mogelijk niet of later binnen de daarvoor beschikbare budgetten kan worden afgerond;
2. hiermee ook de daaraan gekoppelde besparing mogelijk niet of later zal worden behaald.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen drukt de mate uit waarin de organisatie in staat is om met de beschikbare risicodekking (weerstandscapaciteit) de benodigde risicodekking te matchen. De huidige inventarisatie van de weerstandscapaciteit leidt tot een beschikbare risicodekking van € 977.000 in 2019. Deze kent echter voor een groot deel een specifieke bestemming, namelijk voor het opvangen van de financiële effecten van het sociaal plan en voor het risico op frictiekosten in verband met de afbouw van het personeelsbestand. Dit betekent dat € 163.000 resteert als algemene risicodekking voor voornoemde risico's. De geïnventariseerde risico's tellen op tot een risicoscore van € 3.075.000.

De Connectie heeft vooralsnog niet de beschikking over een eigen algemene reserve waarmee algemene risico's kunnen worden opvangen. Tot het moment dat er evenwicht is tussen weerstandscapaciteit en risicoprofiel, geldt dat wanneer risico's zich voordoen waar geen weerstandscapaciteit tegenover staat, de gemeenten hiervoor moeten worden aangesproken. Dit betekent dat de gemeenten hiervoor, pro rata, weerstandscapaciteit moeten organiseren. Het eerder aangehaalde onderzoek zal meer duidelijkheid geven over de risico's die de realisatie van de veranderopgave in gevaar brengen, welke beheersmaatregelen hiervoor moeten worden genomen en wie de daarvoor aangewezen actoren zijn. Hiermee kan de kwantificering van het restrisico worden bijgesteld. De ontwikkeling van het weerstandsvermogen zal periode met de gemeenten, op ambtelijk en bestuurlijk niveau, worden besproken, met als doel grip te houden op de aard en omvang hiervan.

Ratio's kengetallen

De paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing bevat op basis van de nieuwe verantwoordingsregels vijf financiële kengetallen. Van deze vijf financiële kengetallen zijn er drie van toepassing op De Connectie. Op basis van deze kengetallen wordt de financiële positie van De Connectie geanalyseerd. De VNG heeft een aantal normen ontwikkeld om een grofmazige waardering te geven aan deze indicatoren.

	Rekening 2017	Begroting 2018	Begroting 2019
Financiële kengetallen			
Netto schuldquote	0,00%	9,30%	20,21%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte lenir	0,00%	9,30%	20,21%
Solvabiliteitsratio	4,77%	0,00%	5,60%
Structurele exploitatieruimte	0,33%	0,00%	0,82%

Netto schuldquote: dit cijfer geeft inzicht in het niveau van de totale schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft een indicatie van de mate waarin de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie drukken. Een laag percentage is gunstig. In 2018 is voor het eerst vreemd vermogen aangetrokken.

Solvabiliteit: dit cijfer geeft de mate aan waarin de bezittingen (balanstotaal) zijn gefinancierd uit eigen middelen (eigen vermogen). De VNG hanteert als richtlijn een minimum omvang van 20% als norm. De Connectie scoort hier laag op gezien de beperkte omvang van het eigen vermogen. Hiertegenover staat dat de eigenaren, conform G.R., ervoor dienen te zorgen dat De Connectie altijd in staat moet zijn om haar financiële verplichtingen te voldoen.

Structurele exploitatieruimte: dit cijfer helpt mee om te beoordelen welke structurele ruimte een organisatie heeft om (structurele) tegenvallers op te vangen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Een positief percentage betekent dat incidentele lasten deels uit structurele middelen worden gedekt. Hoe hoger het percentage, des te beter. Een negatief percentage betekent dat structurele lasten deels uit incidentele baten worden gedekt. Hier is bij De Connectie geen sprake van.

3.2. Financiering

Beleidsvoornemen financieringsfunctie

De financieringsfunctie van De Connectie is enkel gericht op ondersteuning van de publieke taak. Het beheer heeft uitsluitend een voorzichtig en risicomijdend karakter. In het geval financiering nodig is, vindt de uitvoering daarvan plaats binnen de kaders van de Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido) en hetgeen door het bestuur van De Connectie aan kaders is vastgesteld in de financiële verordening. Zo worden voor het aantrekken van financieringen met een looptijd van langer dan één jaar tenminste twee prijsopgaven bij verschillende financiële instelling gevraagd en wordt geen gebruik gemaakt van financiële derivaten als bedoeld in artikel 1, onder c, van de Wet Fido. In overeenstemming met het advies van de accountant zal De Connectie in 2018 nog een treasurywet opstellen om zo de wettelijke regels te vertalen naar beleidsrichtlijnen waarmee de organisatie kan werken.

Omslagrente

In de BBV is een wijziging doorgevoerd ten aanzien van het berekenen van de omslagrente. De omslagrente wordt bij de begroting berekend door de werkelijk aan de taakvelden toe te rekenen rente (in euro's) te delen door de boekwaarde per 1 januari van de vaste activa die integraal zijn gefinancierd. De omslagrente moet vervolgens op consistente en eenduidige wijze worden toegerekend aan de individuele activa. Het bij de begroting gecalculerde omslagrentepercentage mag binnen een marge van 0,5% worden afgerond. In de MJPB 2018-2021 is nog gerekend met omslagrente zoals deze door de gemeenten is ingebracht, als onderdeel van het totale kapitaalslastenniveau. In deze begroting is de omslagrente aangepast en afgerond naar 1%. Hierdoor dalen de kapitaalslasten en valt het voordeel vrij in de exploitatie.

Risicoprofiel

De begroting van De Connectie wordt goeddeels door de deelnemende gemeenten gedragen. Afspraken over de bevoorschotting voor het lopende jaar zijn erop gericht om de kortlopende liquiditeitsbehoefte af te dekken en liquiditeitsoverschotten zoveel mogelijk te voorkomen. Door het matchen van de inkomende en uitgaande geldstromen zal de financieringsbehoefte en het daarmee samenhangende renterisico gering zijn. Investerings worden gefinancierd met geldleningen, die qua looptijd zoveel mogelijk overeenstemmen met de levensduur van de activa. Gezien de aard en activiteiten van De Connectie is het risicoprofiel beperkt.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet geeft aan hoeveel De Connectie kort mag financieren als percentage van de begroting. De toegestane kasgeldlimiet bedraagt 8,2%¹ van het begrotingstotaal. Voor 2019 betekent dit dat De Connectie gemiddeld per kwartaal, maximaal € 3,2 miljoen aan kortlopende gelden mag opnemen. Komt de netto vlottende schuld voor een periode langer dan één kwartaal boven dit bedrag, moet dit worden omgezet in een langlopende geldlening. Naar verwachting zal De Connectie de kasgeldlimiet niet overschrijden, maar biedt nog voldoende ruimte voor kortlopende financiering.

Naar verwachting zal De Connectie de kasgeldlimiet niet overschrijden, maar biedt nog voldoende ruimte voor kortlopende financiering.

¹Art 2 lid 1d uitvoeringsregeling wet FIDO

Renterisiconorm

De renterisiconorm is een instrument voor de beheersing van het risico van een rentewijziging bij herfinanciering. Over de langlopende schuld mogen de jaarlijkse aflossingen en renteherzieningen niet meer bedragen dan 20%² van het begrotingstotaal.

	Rekening 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	meerjarenraming		
				2020	2021	2022
Bedragen x 1.000 euro						
Renterisiconorm						
Toegestaan renterisico (%)	20%	20%	20%	20%	20%	20%
Toegestaan renterisico (euro's)	7.753	7.858	7.729	7.555	6.849	6.849
Bedrag waarover renterisico wordt gelopen	0	0	2.900	840	840	560
Ruimte (+) c.q. overschrijding (-)	7.753	7.858	4.829	6.715	6.009	6.289

Het renterisico beperkt zich tot de jaarlijkse aflossing op de huidige leningenportefeuille. De renterisiconorm zal de komende jaren niet worden overschreden.

² Art 2 lid 1d uitvoeringsregeling wet FIDO

3.3. Bedrijfsvoering

In de paragraaf bedrijfsvoering wordt inzicht gegeven in de stand van zaken en de realisatie van de beleidsvoornemens ten aanzien van de bedrijfsvoering. De bedrijfsvoering van De Connectie zelf wordt ten dele verzorgd door medewerkers van het bedrijfsbureau. Daarnaast maakt De Connectie gebruik van de bedrijfsvoeringsdiensten van haar eigen afdelingen (m.u.v. de afdeling Belastingen).

Organisatiestructuur

De Connectie kent een structuur waarin professionals een team vormen en werken aan het leveren van goede producten en diensten. Daarbij wordt uitgegaan van het principe dat medewerkers zoveel mogelijk zelf de regie nemen. Hiertoe is een 'platte' organisatiestructuur neergezet met twee managementlagen. Gezien de 'span-of-support' van de afdelingsmanagers is de rol van de coördinatoren van wezenlijk belang gebleken. Het principe dat medewerkers steeds meer zelf de regie over hun werk nemen, betekent ook dat de rol van de manager aan verandering onderhevig is. In een organisatie waar medewerkers meer ruimte krijgen om zelf te bepalen hoe ze hun werk doen, is de manager veel minder degene die de dagelijkse operationele aansturing voor zijn rekening neemt, maar veel meer degene die medewerkers helpt, faciliteert en coacht om zich te ontwikkelen en hun rol zo goed mogelijk in te vullen. De Connectie zet met haar platte structuur en het programma Leren en Ontwikkelen (zie hieronder meer) in op deze beweging.

De Connectie heeft vak georiënteerde afdelingen die worden aangestuurd door een vakinhoudelijke manager. Daarnaast is er een goed geëquipeerd bedrijfsbureau. Dit bedrijfsbureau levert diensten aan de afdelingen van De Connectie en adviseert/ondersteunt de directie. Hiermee vormt het bedrijfsbureau in feite de overhead van de organisatie. De Connectie wil een compacte en zakelijke organisatie zijn voor de gemeenten Arnhem, Renkum en Rheden. De bedrijfsvoering van De Connectie wordt zo (kosten-)efficiënt mogelijk ingericht en toegerust met de disciplines die cruciaal zijn voor de opgave waarvoor zij staat (sturing op resultaten). Van groot belang is dat De Connectie een eigenstandige organisatie is met een eigen identiteit die werkt op basis van haar kernwaarden. Deze kernwaarden (betrokken, integer en professioneel) zijn de rode draad in de sturing.

Sturing op bedrijfsplan

Het realiseren van het bedrijfsplan gebeurt onder regie van de directie. De directie heeft hiervoor een programma ingericht. In het programma worden de doelen uit het bedrijfsplan specifiek, meetbaar, acceptabel, realistisch en tijdsgebonden (SMART) gemaakt op basis waarvan harmonisatie, standaardisatie en digitalisering geprioriteerd gaan worden. Binnen het bedrijfsbureau is hier tijdelijk extra (verander)capaciteit voor nodig. Dit was deels al voorzien in het bedrijfsplan, maar deels is hier vanuit de afdelingen ook extra capaciteit voor vrijgemaakt.

Personeelsbeleid

Bij de vormgeving van het P&O-beleid staat het ontwikkelen van kansen voor medewerkers centraal. Hiertoe is het programma Leren & Ontwikkelen gestart. Dit programma heeft als doel om invulling te geven aan de 'K' van Kansen en om de organisatieontwikkeling te ondersteunen. Uitgangspunt daarbij is om het leren te koppelen aan de dagelijkse praktijk van de medewerker. Voor het overgrote deel leren mensen door te doen.

De Connectie geeft ruimte en verantwoordelijkheid en investeert in mensen. Omgekeerd zijn de medewerkers zich bewust van hun talenten en competenties (en die van elkaar) en blijven die ontwikkelen om de dienstverlening van De Connectie te optimaliseren. Het doel is dat iedereen zoveel mogelijk op de juiste plek zit. Hoe meer het werk past bij iemands talenten en ambitie, hoe groter het werkplezier en hoe beter de prestaties. Medewerkers en managers kijken samen wat de juiste plek is voor de medewerker en hoe daar te komen. De Connectie wil hierbij gebruik maken van kansen die geboden worden door werkervaringsplekken en snuffelstages, zowel in onze eigen organisatie, bij de drie gemeenten, maar ook daarbuiten. Daarnaast willen we ook inzetten op de ontwikkeling van medewerkers wiens functies en rollen veranderen of zelfs helemaal verdwijnen. Deze ontwikkelingen worden gedreven door maatschappelijke bewegingen als de verregerende digitalisering van werkprocessen, maar ook een andere wijze van werken in organisaties die meer de nadruk leggen op samenwerking, zoals agile werken en scrum-achtig werkmethoden. Deze innovatieve werkvormen vraagt een ander kennisniveau en andere vaardigheden van medewerkers.

Medewerkers voelen zich gesteund door het management bij hun ontwikkeling en gewaardeerd voor het werk dat zij verrichten. Er wordt gestuurd op duurzame inzetbaarheid van mensen. Onder andere door leren en ontwikkelen, ruimte en verantwoordelijkheid en vitale medewerkers. Medewerkers kunnen balans aanbrengen tussen werk en privé door zelf hun werktijden te regelen. Daarbij wordt ervan uitgegaan dat afspraken worden nagekomen, resultaten worden behaald en dat men goed bereikbaar is. De Connectie zorgt voor minder kwetsbare functies, kennisdeling en gezamenlijke verantwoordelijkheid. In 2017 is ook gestart met het traject Leiderschap in Ontwikkeling waarbij persoonlijk leiderschap centraal staat en wordt aangeboden aan medewerkers, coördinatoren en managers. In 2018 worden ook trajecten ontwikkeld rondom het opdrachtgever- en opdrachtnemerschap en het thema adviseren en beïnvloeden.

De opgave waar De Connectie voor staat, vraagt om een kostenefficiënte organisatie die mee kan bewegen de ontwikkelingen aan de vraagkant. Om continuïteit én flexibiliteit te garanderen vullen we vacatureruimte als dat nodig is flexibel in. Samen met de gemeenten Arnhem, Renkum en Rheden en hanteren we een interne arbeidsmarkt. Dit betekent in de praktijk dat interne vacatures tegelijk gedeeld worden in alle vier de organisaties, waarmee kansen worden geboden aan alle medewerkers.

Administratieve organisatie

Procedures en werkwijzen zijn bij de start van De Connectie as-is overgenomen van de gemeenten. Al eerder is gebleken dat de beschikbaarheid van een beschrijving van de opzet van processen in de meeste gevallen ontbreekt. Het is van belang om processen goed vast te leggen en te formaliseren. Deze professionaliseringslag van de administratieve organisatie en interne beheersing (AO/IB) laten wij gelijk op lopen met de met de harmonisatie en standaardisatie van de processen zoals deze zijn overgekomen van de gemeenten. Voor dit omvangrijke traject is een periode van vier jaar uitgetrokken. Mogelijkheden om te versnellen, zonder dat dit afbreuk doet aan de kwaliteit, zullen wij niet onbenut laten. Teneinde efficiency en effectiviteit van werkprocessen te vergroten wil De Connectie ook de inzet van zogenaamde 'crawlers' overwegen; met een crawler kan op geautomatiseerde wijze een digitaal proces worden doorgelicht en worden gezien waar ophoud of onlogische verwerkingen in systemen zitten en waar verbetermogelijkheden aanwezig zijn. De inzet van deze crawlers kan ons helpen onze werkprocessen door te ontwikkelen en te verbeteren.

Outputfinanciering- en verrekening

De Connectie gaat werken met outputsturing en -besteding. Dat wil zeggen dat De Connectie producten en diensten levert die gebaseerd zijn op een met de gemeenten overeengekomen PDC. Hierin is vastgelegd wat er geleverd wordt en van welke kwaliteit. Dat gebeurt aan de hand van prestatie-indicatoren per dienst en product. In leveringsovereenkomsten worden de hoeveelheden af te nemen producten en diensten afgesproken en de prijzen die per leveringseenheid gelden. In 2017 is de systematiek voor outputsturing- en besteding, de PDC en leveringsovereenkomsten vastgesteld.

Huisvestingsbeleid

De Connectie maakt in eerste instantie gebruik van de huisvesting van de gemeenten Arnhem, Renkum en Rheden. Aan het gebruik van de huisvesting van de drie gemeenten waren in 2017 geen kosten verbonden. Ook voorzien de gemeentelijke bijdragen niet in de dekking van huisvestingskosten. In december 2017 heeft het bestuur besloten dat er huurovereenkomsten gesloten gaan worden tussen De Connectie en de gemeenten. Hierin worden zowel het aantal werkplekken als de prijs per werkplek in opgenomen. De huisvestingskosten van De Connectie gaan vanaf 2019 integraal deel uitmaken van de kostprijzen per product. Wil De Connectie haar rol bestendigen en de gewenste flexibiliteit in haar dienstverlening waar maken, dan is het noodzakelijk dat we een werkomgeving krijgen die deze doelstellingen faciliteert. Dit kan van grote invloed zijn bij de keuze van de locatie en de vorm van de huisvesting voor De Connectie. Sommige vormen van dienstverlening van De Connectie kunnen mogelijk veel beter op afstand worden uitgevoerd (denk aan productie-achtige werkzaamheden), terwijl we ook diensten leveren waarbij de nabijheid bij de klant van belang is voor de kwaliteit van de dienstverlening (denk aan vormen van advisering en managementsupport).

Informatievoorziening

De afdelingen binnen De Connectie hebben te maken met verschillende informatiestromen. Een goede en betrouwbare informatievoorziening is essentieel voor De Connectie. In 2017 is de opdracht geformuleerd en vastgesteld om te komen tot een I-visie. In deze I-visie wordt op strategisch en tactisch niveau de vertaling gemaakt van de bedrijfsdoelen van De Connectie naar de verschillende aspecten van de informatievoorziening. Gecombineerd met trends in de maatschappij, binnen gemeenten en op het gebied van ICT wordt de richting aangegeven waarin de informatievoorziening zich de komende jaren moet ontwikkelen.

De I-visie is begin 2018 vastgesteld en wordt gevolgd door een realisatieplan per jaar waarin de ontwikkelrichting voor dat betreffende jaar scherp wordt gesteld.

In strategisch opzicht is het van belang in te spelen op de ontwikkeling waarbij processturing, AO/IC en informatievoorziening steeds meer één geheel gaan vormen. Er lijkt sprake te zijn van een verschuiving in verantwoordelijkheden als gevolg van moderne digitale ontwikkelingen, waarbij de inrichting van processen steeds minder door het management, maar steeds meer door technische oplossingen gestuurd gaat worden. De Connectie wil actief mee bewegen met deze trend om bij te dragen aan een optimale dienstverlening voor onze klanten.

Informatieveiligheid en privacy

Om de beschikbaarheid, vertrouwelijkheid en de integriteit van de gegevens bij De Connectie te borgen zijn technische en organisatorische maatregelen nodig. Vanuit de VNG en KING is eind mei 2013 de Baseline Informatiebeveiliging Nederlandse Gemeenten (BIG) vastgesteld. Een onderdeel van het basisniveau, en ook een wettelijke vereiste vanuit diverse wet- en regelgeving, is het beschikken over een actueel informatiebeveiligingsbeleid. Het informatiebeveiligingsbeleid is in oktober 2017 vastgesteld en vormt een belangrijk kader voor de te nemen maatregelen. Data-integriteit wordt een steeds grotere uitdaging voor organisaties, zo ook voor De Connectie. We willen ons dan ook richten op de vraag hoe we ervoor zorgen dat data integer is en blijft. We moeten gaan borgen dat data eenmalig wordt vastgelegd, dat we data op de juiste wijze classificeren en dat de verantwoordelijkheid hiervoor op een heldere wijze bij eigenaren is belegd.

Het Informatiebeveiligingsplan schrijft voor dat De Connectie, naast het voldoen aan de wettelijke verplichtingen, ook zorgdraagt voor een betrouwbare informatievoorziening ten behoeve van de deelnemende instanties en derhalve de burger. Het Informatiebeveiligingsplan voor De Connectie is op 1 mei vastgesteld. Naast het Informatiebeveiligingsplan is in 2017 de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) als project opgepakt om te voldoen aan de nieuwe Europese wetgeving met betrekking tot privacy. Denk hierbij aan het aanstellen van een Functionaris Gegevensbescherming (FG), het opstellen van richtlijnen met betrekking tot de Meldplicht Datalekken, het sluiten van verwerkingsovereenkomsten, het opstellen van een privacyverklaring en het opstellen en bijhouden van een register van verwerkingen.

Juridische zaken

De Connectie hecht er groot belang aan om zich zeker te stellen dat ze voldoet aan alle vigerende wet- en regelgeving. Indien De Connectie niet compliant is, kan dit financiële-, juridische- en imago's met zich meebrengen. Derhalve is het beleid erop gericht om permanent actueel inzicht te hebben in de vigerende wet- en regelgeving en de naleving hiervan cyclisch te borgen.

Communicatie

De communicatie door De Connectie zal gebaseerd zijn op het gebruikersprofiel. Zowel de klant, de opdrachtgever, de gebruikers, als de medewerkers krijgen, op basis van algoritmes, passende informatie. Hierdoor wordt steeds meer het gevoel van nabijheid gerealiseerd en word gelijktijdig meer gedigitaliseerd en geautomatiseerd. De huidige communicatiekanalen zullen convergeren en de communicatie wordt persoonlijker en mobieler. De Connectie geeft extra aandacht voor de persoonlijke touch door het organiseren van meetups.

4. Overzicht van baten en lasten en toelichting

4.2. Uitgangspunten voor de begroting

Het belangrijkste uitgangspunt voor de MJPB 2019-2022 is het Bedrijfsplan van De Connectie en het reeds bekende financiële meerjarenbeeld, zoals deze is opgenomen in de MJPB 2018-2021. Aanvullend hierop zijn de volgende uitgangspunten relevant:

Loon- en prijsontwikkelingen

De loon- en prijsontwikkeling waarvoor een aanpassing van de gemeentelijk bijdragen wordt gevraagd, bestaat uit twee elementen:

1. Indexering van loonkostenbudgetten: deze vindt plaats op basis van de reële loonkostenontwikkeling op grond van cao-afspraken;
2. Indexering van materiële budgetten: deze wordt niet automatisch toegekend, tenzij dit deel uitmaakt van het gemeentelijk beleid, maar wordt bepaald aan de hand van specifieke (prijs-) ontwikkelingen van leveranciers voor diensten en producten.

Autonome ontwikkelingen

Overige autonome ontwikkelingen worden, voor zover kwantificeerbaar, reëel begroot. Hiervoor wordt eveneens een aanpassing van de bijdragen van de gemeenten gevraagd.

Loonkosten

De loonkosten worden geraamd op basis van het max-2, ofwel de maximale trede van de inschaling van een functie, verminderd met twee treden (trede 9).

Omslagrente

De omslagrente wordt bij de begroting berekend door de werkelijk aan de taakvelden toe te rekenen rente (in euro's) te delen door de boekwaarde per 1 januari van de vaste activa die integraal zijn gefinancierd. De omslagrente wordt op consistente en eenduidige wijze worden toegerekend aan de individuele activa. Het bij de begroting gecalculerde omslagrentepercentage wordt binnen een marge van 0,5% naar boven afgerond.

Verrekeningsystematiek

De bijdrage van de deelnemers voor de basisdienstverlening is gebaseerd op de verdeelsleutel zoals deze in de financiële onderbouwing van het bedrijfsplan is opgenomen. Grondslag voor de verdeling is de inbreng van de gemeenten in De Connectie. Omdat de bijdragen per jaarschijf (pro-rata) enigszins verschillen komt de verdeelsleutel voor 2019 uit op:

Arnhem: 73,43%

Renkum: 9,85%

Rheden: 16,72%

In de context van het toewerken naar outputsturing- en verrekening, wordt eind 2018 duidelijk welke producten en diensten in 2019 kunnen worden gefinancierd en/ of verrekend op basis van de (geprognosticeerde) output. Voor deze producten en diensten geldt de verdeelsleutel dan niet.

Maat- en meerwerk

De financiële effecten van structureel maat- en meerwerk worden verwerkt in het begrotingjaar volgend op het jaar waarin de maat- of meerwerk overeenkomst tot stand is gekomen.

Operationele vertaling

De vastgestelde begroting vormt het uitgangspunt voor het opstellen van de jaarlijkse collectieve en individuele leveringsovereenkomsten. De leveringsovereenkomsten voor 2019 worden in het laatste kwartaal van 2018 afgesloten.

4.3. Grondslagen voor de ramingen

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het BBV en de verordening ex artikel 212 Gemeentewet, waarin door het bestuur de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld.

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende balanspost anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

Activa worden gewaardeerd op basis van de verkrijgingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. Op de activa wordt lineair afgeschreven. Over investeringen vóór 1 juli van het boekjaar wordt een heel jaar afgeschreven. Over investeringen ná 1 juli van het boekjaar wordt een half jaar afgeschreven. De afschrijvingstermijnen zijn vastgelegd in de verordening ex artikel 212 Gemeentewet. Samengestelde activa met een verkrijgingsprijs < € 10.000 worden niet geactiveerd.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen.

4.4. Financieel kader

De ontwikkeling van de baten en lasten ten opzichte van de MJPB 2019-2021 wordt gedomineerd door de correcties die nog moesten worden aangebracht omdat er nog een substantieel aantal omissies in het kader zaten dat van de gemeenten is overgekomen. Met deze begroting worden de nu zichtbare omissies hersteld.

	Begroting 2018	Begroting 2019	meerjarenraming		
			2020	2021	2022
Bedragen x 1.000 euro					
MJPB 2018-2021					
Totaal lasten	39.290	38.645	37.897	34.595	34.595
Totaal baten	-39.290	-38.645	-37.897	-34.595	-34.595
RESULTAAT	-	-	-	-	-
Mutaties lasten					
<i>Autonome ontwikkelingen</i>					
CAO-ontwikkeling		668	639	617	617
Overige autonome kostenontwikkelingen		315	315	315	315
<i>Gewijzigde uitgangspunten voor de begroting</i>					
Personeelskosten agv max-2		-872	-821	-807	-807
Kapitaalslasten agv omslagrente		-387	-388	-388	-388
<i>Correctie omissies in kader</i>					
Kosten ICT 3D (sociale wijkteams)		-409	-409	-409	-409
Kadercorrectie Fricriebudget		-	-	-300	-300
Kosten RAET (salarisverwerking)		-138	-138	-138	-138
Kosten belastingdienstverlening Renkum		-181	-181	-	-
Kadercorrectie aflossing transitiebudget a.g.v. belastingdienstverlening		-275	-275	-	-
Kosten Cyclomedia (panoramafoto's)		64	64	64	64
Kosten licenties De Connectie		27	27	27	27
Kapitaalslasten ontwikkeling		153	153	153	153
Kadercorrectie aflossing transitiebudget		-275	-275	-	-
Kadercorrectie overig		54	54	54	54
<i>Correctie omissies in begroting</i>					
Kosten applicaties functioneel beheer		804	663	663	663
Kosten effecten sociaal plan		155	155	155	155
<i>Maat- en meerwerk</i>					
Inkoopdienstverlening gemeente Renkum		56	56	56	56
		-240	-361	62	62

	Begroting 2018	Begroting 2019	meerjarenraming		
			2020	2021	2022
Bedragen x 1.000 euro					
Mutaties baten					
<i>Compensatie autonome ontwikkelingen</i>					
Compensatie CAO-ontwikkeling		-668	-639	-617	-617
Compensatie overige autonome kostenontwikkelingen		-270	-270	-270	-270
<i>Correctie omissies in kader</i>					
Kadercorrectie ICT 3D (sociale wijkteams)		409	409	409	409
Kadercorrectie Fricriebudget		-	-	300	300
Kadercorrectie RAET (salarisverwerking)		138	138	138	138
Kadercorrectie belastingdienstverlening Renkum		456	456	456	456
Kadercorrectie Cyclomedia (panoramafoto's)		-64	-64	-64	-64
Kadercorrectie licenties De Connectie		-27	-27	-27	-27
Kadercorrectie kapitaallasten		-153	-153	-153	-153
Kadercorrectie personeel		452	452	452	452
Kadercorrectie Technisch applicatiebeheer		-40	-40	-40	-40
Kadercorrectie werkbudgetten I&A		-41	-41	-41	-41
Bijstellen taakstelling belastingen		-	-	-456	-456
Kadercorrectie overig		-29	-29	-29	-29
<i>Maat- en meerwerk</i>					
Inkoopdienstverlening gemeente Renkum		-56	-56	-56	-56
		106	135	1	1
SALDO BATEN EN LASTEN		141	49	63	63
Mutaties reserves					
Bestemmingsreserve Effecten sociaal plan		-155	-155	-155	-155
		-155	-155	-155	-155
MJPB 2019-2022					
Totaal lasten		38.680	37.811	34.657	34.657
Totaal baten		-38.694	-37.917	-34.749	-34.749
RESULTAAT NA MUTATIE RESERVES		-14	-106	-91	-91

Autonome ontwikkelingen

Cao-ontwikkeling

Op 4 juli 2017 hebben bonden en de VNG een principeakkoord bereikt voor een nieuwe gemeente cao met onder andere een loonsverhoging van 3,25 procent. Deze bestaat uit een loonsverhoging per 1 januari 2017 van 0,4%. In augustus 2017 is het loon structureel met 1% verhoogd en het Individueel Keuzebudget (IKB) met 0,5% per 1 december. In januari 2018 volgde 1,5% loonsverhoging en 0,25% verhoging van het IKB per 1 juli 2018. In deze begroting is gerekend met loonsommen waar bovenstaande effecten in zijn verwerkt.

Overige autonome kostenontwikkelingen

De voorziene overige autonome kostenontwikkelingen, zijn opgenomen onder het Programmaplan. Daar waar de financiële impact bekend is, zijn deze reëel begroot. Dat geldt in dit geval voor de substantieel hogere kosten voor Microsoft-licenties bij ICT (260k), voor de hogere kosten van afvalverwerking bij FZF (45k) en toenemende kosten voor de accountantscontrole (10k). Daar waar sprake is van een recente kostenontwikkeling, is de compensatie hiervan verwerkt onder de baten. Dit geldt ook voor de cao-effecten en voor de noodzakelijke wijzigingen in het investeringsprogramma.

Gewijzigde uitgangpunten voor de begroting

Personeelskosten a.g.v. max-2

Het ingebrachte loonkostenniveau door de gemeenten is gebaseerd op de maximale trede van de inschaling van de functie. Nadere analyse wijst uit dat medewerkers gemiddeld zijn ingeschaald in trede 7 (van 11). Gekozen is om de raming van het loonkostenniveau bij te stellen naar trede 9 (max-2). Hiermee komt het te veel begrote deel beschikbaar voor het oplossen van knelpunten in de begroting.

Kapitaalslasten a.g.v. omslagrente

In de BBV is een wijziging doorgevoerd ten aanzien van het berekenen van de omslagrente. In de MJPB 2018-2021 is nog gerekend met omslagrente zoals deze door de gemeenten is ingebracht, als onderdeel van het kapitaalslastenniveau. In deze begroting is de omslagrente aangepast naar 1% (zie paragraaf financiering). Hierdoor dalen de kapitaalslasten en valt het voordeel vrij in de exploitatie.

Correcties omissies in kader

Bij de vorming van De Connectie is ook het beschikbare kader vastgesteld. We zijn nu bijna een jaar verder en gebleken is dat er nog een aanzienlijk aantal omissies in het kader zitten. De kaderwijzigingen waar overeenstemming over is, zijn verwerkt in deze begroting. Posten die nog nader onderzoek vragen, worden bijgehouden op een zogeheten 'parkeerlijst' en zullen u separaat worden aangeboden bij de 2e bestuursrapportage. Onderstaande wijzigingen hebben zowel invloed op het kostenniveau in de begroting als op de omvang van het kader en hebben derhalve een budgettair neutraal effect.

Kosten ICT3D (Sociale wijkteams)

Voor de ICT-dienstverlening aan de Sociale wijkteams is door de gemeente Arnhem te veel budget meegegeven in het kader. Er is nog geen overeenstemming over het bedrag dat zou moeten worden gecorrigeerd. Gecorrigeerd is dat deel waarmee De Connectie akkoord kan gaan (409k). Het overige deel (243k) is nog onderwerp van gesprek.

Kadercorrectie Fricriebudget

In de MJPB 2018-2022 is het beschikbaar gestelde frictiebudget voor de afbouw van formatie, meerjarig doorgetrokken. Feitelijk betreft het hier een incidenteel budget voor de periode van 3 jaar (2018, 2019 en 2020). Derhalve worden de daaropvolgende jaren met deze begroting met de begroting gecorrigeerd.

Kosten RAET (salarisverwerking)

De budgetten voor de salarisverwerking zijn aan De Connectie overgedragen. De gemeenten hebben echter ieder nog een eigen contract met RAET en worden hiervoor gefactureerd. Derhalve ligt het in de rede de budgetten hiervoor weer terug te brengen naar de gemeenten.

Kosten belastingdienstverlening Renkum

De overige kadercorrecties worden gedomineerd door een tweetal posten. Eén daarvan betreft het kader voor de belastingdienstverlening aan de gemeente Renkum dat dubbel is meegegeven, zowel vanuit Renkum zelf als vanuit de gemeente Arnhem, die ook voor 1 juli 2017 al de belastingdienstverlening voor de gemeente Renkum verzorgde. In het bedrijfsplan is derhalve uitgegaan van een te hoog kader. Dit kan in 2019 en 2020 worden opgevangen binnen de begroting van de afdeling Belastingen. Echter, vanaf 2021 is de taakstelling eveneens gebaseerd op het te hoge kader. Derhalve kan dit deel van de taakstelling niet worden gerealiseerd. De bijstelling hiervan is verwerkt in deze begroting.

Kosten Cyclomedia

Bij de overdracht van Basisregistraties hebben niet alle gemeenten de budgetten voor Cyclomedia overgedragen. Het betreft hier de dienstverlening voor de (jaarlijkse) 360 graden foto's, de archivering en de ontsluiting hiervan. De omissie wordt in deze begroting hersteld.

Kosten licenties De Connectie

De Connectie heeft geen middelen meegekregen voor licenties voor het eigen gebruik van applicaties voor het ontsluiten van gegevens ten behoeve van sturing en verantwoording. De Connectie maakt hiervoor gebruik van Cognos. Op basis van het aantal gebruikers wordt hiervoor 27k begroot. Hierbij moet in ogenschouw worden genomen dat de gemeenten terug kunnen in het aantal benodigde licenties.

Kapitaalslastenontwikkeling

De kapitaalslasten zijn berekend op basis van de werkelijk overgekomen activa van de gemeenten en de investeringen die De Connectie in de tweede helft van 2017 zelf heeft gepleegd. Daarnaast is rekening gehouden met reguliere vervangingsinvesteringen en nieuwe investeringen zoals opgenomen in het meerjareninvesteringsprogramma 2018-2021. Nadrukkelijk is nog geen rekening gehouden met de noodzakelijke inhaalslag die moet worden gemaakt doordat, in de aanloop naar de vorming van De Connectie, terughoudend is omgegaan met het doen van investeringen. De ambtelijke en bestuurlijke afstemming hierover loopt nog. U zult hier nader over worden geïnformeerd bij de tweede bestuursrapportage.

Kadercorrectie personeel

De andere post betreft de kadercorrectie op het personeel heeft enerzijds betrekking op het dubbel overgekomen opleidingsbudget in het kader van de gemeente Arnhem. Daarnaast was er te veel formatie voor FZ overgekomen. Dit heeft geleid tot een knelpunt dat binnen de begroting is opgevangen.

Overige kadercorrecties

De overige kadercorrecties betreffen (kleinere) budgetten welke abusievelijk niet in het kader van De Connectie zijn verwerkt. Dit betreft onder andere budgetten voor het technisch applicatiebeheer van een aantal applicaties vanuit de gemeente Renkum en de materiële budgetten voor inkoopdienstverlening vanuit Arnhem.

Correcties omissies in begroting

Er is ook een omissies geconstateerd in de begroting zelf, terwijl hiervoor wel het juiste kader voor beschikbaar is gesteld. Dit heeft geleid tot een knelpunt dat binnen de begroting is opgevangen. Het betreft hier de licentie- en onderhoudskosten van de applicaties die door de vakafdelingen worden gebruikt. Deze zijn in de besluitvormingsfase van het bedrijfsplan als laatste alsnog beschikbaar gesteld, maar niet meer verwerkt in de begroting. Met deze wijziging wordt dat hersteld.

Maat- en meerwerk

De inkoopdienstverlening aan de gemeente Renkum is in 2018 uitgebreid. De structurele effecten hiervan zijn verwerkt in deze begroting.

4.5. Baten en lasten per programma

De ontwikkeling van de baten en lasten ten opzichte van de MJPB 2019-2021 wordt gedomineerd door de correcties die nog moesten worden aangebracht omdat er nog een substantieel aantal omissies in het kader zaten dat van de gemeenten is overgekomen. Met deze begroting worden de nu zichtbare omissies hersteld.

	Begroting 2018	Begroting 2019	2020	meerjarenraming 2021 2022	
Bedragen x 1.000 euro					
PROGRAMMA BELASTINGEN GEMEENTEN					
Lasten	3.929	3.914	3.755	3.562	3.562
Baten	-398	-348	-308	-308	-308
Saldo baten en lasten	3.531	3.566	3.447	3.254	3.254
Toevoeging aan reserves	-	-	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves	-	-	-	-	-
Saldo na reserves	3.531	3.566	3.447	3.254	3.254
PROGRAMMA BEDRIJFSVOERING DE CONNECTIE					
Lasten	3.269	5.592	6.254	3.653	3.657
Baten	-34.898	-34.832	-34.037	-30.479	-30.479
Saldo baten en lasten	-31.629	-29.240	-27.783	-26.826	-26.822
Toevoeging aan reserves	-	-	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves	-	-155	-155	-155	-155
Saldo na reserves	-31.629	-29.395	-27.938	-26.981	-26.977
Bedrijfsvoering Gemeenten					
Lasten	32.092	29.138	27.765	27.031	27.027
Baten	-3.994	-3.322	-3.380	-3.396	-3.396
Saldo baten en lasten	28.098	25.816	24.385	23.636	23.632
Toevoeging aan reserves	-	-	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves	-	-	-	-	-
Saldo na reserves	28.098	25.816	24.385	23.636	23.632
Totaal saldo baten en lasten	-	141	49	63	63
Totaal saldo na reserves	-	-14	-106	-91	-91

Bovenstaand overzicht is de resultante van de begrotingswijzigingen zoals deze zijn toegelicht in hoofdstuk 4.4.

Verloop van de taakstelling

	Rekening 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	2020	meerjarenraming 2021 2022	
Bedragen x 1.000 euro						
Verloop taakstelling						
Aflossing transitiebudget	21	369	1.643	2.354	-	-
Bijstelling bijdrage agv structurele taakstelling	-	-	-	750	4.067	4.067
Totaal	21	369	1.643	3.104	4.067	4.067
Mutaties						
Temporiseren aflossing transitiebudget	-	-275	-275	-275	825	-
Temporiseren structurele taakstelling De Connectie	-	-	-	-	-825	-
Bijstellen taakstelling Belastingen	-	-	-	-	-456	-456
Totaal	-	-275	-275	-275	-456	-456
Verloop taakstelling na mutaties						
Aflossing transitiebudget	21	94	1.368	2.079	825	-
Taakstelling De Connectie	-	-	-	750	2.786	3.611
Totaal	21	94	1.368	2.829	3.611	3.611

De aflossing van het transitiebudget is 'hard' begroot. Nadat het transitiebudget terugbetaald is, gaat het kader van De Connectie structureel met € 4,067 mln. omlaag. Door het bijstellen van de taakstelling belastingen

(zie pagina 35) wordt de structurele aanpassing van het kader € 3,611 mln. Om dezelfde reden is de terugbetaling van het transitiebudget met een jaar getemporeerd en wordt het niveau van de structurele taakstelling een jaar later behaald.

4.6. Bijdragen gemeenten

De autonome ontwikkelingen zijn over de gemeenten verdeeld o.b.v. de verdeelsleutel zoals gehanteerd in het bedrijfsplan. Ditzelfde geldt voor de kadercorrectie frictiebudget, de kadercorrectie licenties De Connectie en de bijstelling van de taakstelling belastingen. De andere kadercorrecties en het meer-/maatwerk zijn specifiek toegerekend naar de gemeente waar deze betrekking op heeft. De bijdragen van de gemeenten kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Arnhem

	Begroting	Begroting	meerjarenraming		
	2018	2019	2020	2021	2022
Bedragen x 1.000 euro					
Arnhem					
Bijdrage cf. MJPB 2018-2021	27.001	26.970	26.469	24.064	24.064
Autonome ontwikkelingen					
Compensatie CAO-ontwikkeling		500	479	463	463
Compensatie overige autonome kostenontwikkelingen		198	198	198	198
Mutaties overig					
Kadercorrectie ICT 3D (sociale wijkteams)		-409	-409	-409	-409
Kadercorrectie Frictiebudget		-	-	-220	-220
Kadercorrectie RAET (salarisverwerking)		-101	-101	-101	-101
Kadercorrectie belastingdienstverlening Renkum		-456	-456	-456	-456
Kadercorrectie Cyclomedia (panoramafoto's)		44	44	44	44
Kadercorrectie licenties De Connectie		20	20	20	20
Kadercorrectie kapitaallasten		43	43	43	43
Kadercorrectie personeel		-452	-452	-452	-452
Kadercorrectie werkbudgetten I&A		41	41	41	41
Bijstellen taakstelling belastingen		-	-	334	334
Kadercorrectie overig		28	28	28	28
Meer-/maatwerk					
Saldo	27.001	26.427	25.905	23.598	23.598

Renkum

	Begroting	Begroting	meerjarenraming		
	2018	2019	2020	2021	2022
Bedragen x 1.000 euro					
Renkum					
Bijdrage cf. MJPB 2018-2021	3.676	3.661	3.584	3.250	3.250
Autonome ontwikkelingen					
Compensatie CAO-ontwikkeling		68	65	63	63
Compensatie overige autonome kostenontwikkelingen		27	27	27	27
Mutaties overig					
Kadercorrectie Frictiebudget		-	-	-30	-30
Kadercorrectie RAET (salarisverwerking)		-37	-37	-37	-37
Kadercorrectie Cyclomedia (panoramafoto's)		20	20	20	20
Kadercorrectie licenties De Connectie		3	3	3	3
Kadercorrectie kapitaallasten		110	110	110	110
Kadercorrectie Technisch applicatiebeheer		40	40	40	40
Bijstellen taakstelling belastingen		-	-	45	45
Kadercorrectie overig		-8	-8	-8	-8
Meer-/maatwerk					
Inkoopdienstverlening gemeente Renkum		56	56	56	56
Saldo	3.676	3.939	3.859	3.539	3.539

Rheden

	Begroting 2018	Begroting 2019	2020	meerjarenraming	
				2021	2022
Bedragen x 1.000 euro					
Rheden					
Bijdrage cf. MJPB 2018-2021	6.160	6.140	6.010	5.447	5.447
Autonome ontwikkelingen					
Compensatie CAO-ontwikkeling		100	95	91	91
Compensatie overige autonome kostenontwikkelingen		45	45	45	45
Mutaties overig					
Kadercorrectie Fricriebudget		-	-	-50	-50
Kadercorrectie licenties De Connectie		5	5	5	5
Bijstellen taakstelling belastingen		-	-	76	76
Kadercorrectie overig		9	9	9	9
Meer-/maatwerk					
Saldo	6.160	6.298	6.163	5.622	5.622

Derden

	Begroting 2018	Begroting 2019	2020	meerjarenraming	
				2021	2022
Bedragen x 1.000 euro					
Bijdragen derden					
ODRA	1.064	1.064	1.064	1.064	1.064
Sportbedrijf Arnhem	529	-	-	-	-
Werkplein Arnhem Noord	185	185	185	185	185
Totaal	1.778	1.249	1.249	1.249	1.249

De dienstverlening aan derden betreft in hoofdzaak de continuering van de dienstverlening van de gemeente Arnhem aan deze derden. Te denken valt aan de ODRA, Sportbedrijf Arnhem en aan het Werkplein. Deze bijdragen worden in 2019 nog via de gemeente Arnhem gerealiseerd.

4.7. Incidentele baten en lasten

	Begroting	Begroting	meerjarenraming		
	2018	2019	2020	2021	2022
Bedragen x 1.000 euro					
Totaal lasten	39.290	38.645	37.897	34.595	34.595
Totaal Baten	-39.290	-38.645	-37.897	-34.595	-34.595
Totaal mutaties in reserves					
SALDO TOTALE BATEN EN LASTEN	-	-	-	-	-
PROGRAMMA BELASTINGEN GEMEENTEN					
Lasten	135	-	-	-	-
Baten	-	-	-	-	-
PROGRAMMA BEDRIJFSVOERING GEMEENTEN					
Lasten	236	261	-	-	-
Baten	-	-	-	-	-
PROGRAMMA BEDRIJFSVOERING DE CONNECTIE					
Lasten	-	155	155	155	155
Baten	-	-	-	-	-
ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN EN ONVOORZIEN					
Lasten	308	308	275	-	-
Baten	-679	-569	-275	-	-
SALDO INCIDENTELE BATEN EN LASTEN	-	155	155	155	155
MUTATIES IN RESERVES					
Reserves toevoeging	-	-	-	-	-
Reserves onttrekking	-	-155	-155	-155	-155
SALDO INCIDENTELE MUTATIES RESERVES	-	-155	-155	-155	-155
Totaal incidentele lasten	679	724	430	155	155
Totaal incidentele baten	-679	-569	-275	-	-
Totaal incidentele mutaties in reserves	-	-155	-155	-155	-155
SALDO INCIDENTELE BATEN EN LASTEN	-	-	-	-	-
Totaal structurele lasten	38.611	37.922	37.468	34.441	34.441
Totaal structurele baten	-38.611	-38.076	-37.622	-34.595	-34.595
Totaal structurele mutaties in reserves	-	155	155	155	155
SALDO STRUCTURELE BATEN EN LASTEN	-	0	-0	0	0

Volgens het BBV is het verplicht om een overzicht te presenteren van de incidentele baten en lasten. Op die manier kan beoordeeld worden of en in hoeverre er sprake is van een sluitende begroting.

De begrote incidentele lasten hebben deels betrekking op tijdelijke afdelingsbudgetten ten behoeve van de dekking van veranderkosten. Een ander deel heeft betrekking op de begrote incidentele kosten die voortvloeien uit de uitvoering van het sociaal plan. Tot slot heeft ook de post onvoorzien een tijdelijk karakter.

De begrote incidentele lasten houden gelijke tred met de begrote incidentele baten. Immers, incidentele budgetten kennen ook een tijdelijke dekking vanuit de gemeenten. Een uitzondering daarop vormt de dekking van de begrote kosten voor de uitvoering van het sociaal plan. Deze worden (incidenteel) gedekt vanuit de daarvoor gevormde bestemmingsreserve.

De Commissie BBV heeft op dit moment een notitie in voorbereiding hoe (meerjarig) om te gaan met de incidentele baten en lasten.

5. Financiële positie en toelichting

5.1. Gepronosticeerde eindbalans

Volgens het BBV bevat de uiteenzetting van de financiële positie een geprognosticeerde eindbalans, die tenminste de posten bevat om het EMU-saldo te berekenen (paragraaf 5.4).

ACTIVA	Realisatie	Begroting	Begroting	meerjarenraming		
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Bedragen x 1.000 euro						
Vaste activa						
Materiele vaste activa (ec.nut)	8.766	-	10.773	10.417	9.627	9.608
Financiele vaste activa	2	-	-	-	-	-
- Uitzettingen met een rentetypische looptijd > 1 jr.	2	-	-	-	-	-
Totaal vaste activa	8.771	-	10.773	10.417	9.627	9.608
Vlottende activa						
Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar	8.444	-	-	-	-	-
- Uitzettingen in 's Rijks schatkist	7.445	-	-	-	-	-
- Vorderingen op openbare lichamen	998	-	-	-	-	-
- Overige vorderingen	2	-	-	-	-	-
Liquide middelen	21	-	-	-	-	-
Overlopende activa	3.549	-	-	-	-	-
Totaal vlottende activa	12.015	-	-	-	-	-
TOTAAL ACTIVA	20.785	-	10.773	10.417	9.627	9.608

Voor de prognose van de ontwikkeling van de balans, wordt doorgaans gebruik gemaakt van historische gegevens. Deze ontbreken voor De Connectie nog in belangrijke mate. Derhalve is alleen de ontwikkeling van de omvang van de materiële vaste activa (MVA) geprognosticeerd. Hierbij is gebruik gemaakt van het meerjareninvesteringsprogramma (MIP) en de huidige staat van activa.

PASSIVA	Realisatie	Begroting	Begroting	meerjarenraming		
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Bedragen x 1.000 euro						
Vaste passiva						
Eigen vermogen	991	-	464	309	155	-
- Algemene reserve	-	-	-	-	-	-
- Bestemmingsreserve effecten soc. plan	774	-	464	309	155	-
- Resultaat voor bestemming	217	-	-	-	-	-
Totaal vaste passiva	991	-	464	309	155	-
Vlottende passiva						
Netto vl. Schulden met een rentetypische looptijd < 1 jr	3	-	-	-	-	-
- Schulden aan openbare lichamen	3	-	-	-	-	-
- Overige schulden	-	-	-	-	-	-
Netto vl. Schulden met een rentetypische looptijd > 1 jr	-	-	7.820	6.980	6.140	5.580
- Lening	-	-	7.820	6.980	6.140	5.580
Overlopende passiva	150	-	-	-	-	-
Totaal vlottende passiva	153	-	7.820	6.980	6.140	5.580
TOTAAL PASSIVA	1.144	-	8.284	7.289	6.295	5.580

Ook voor de prognose van de passiva-zijde van de balans ontbreken historische gegevens. De ontwikkeling van de bestemmingsreserve voor de effecten van het sociaal plan kan wel worden geprognosticeerd; hier is uitgegaan van een gelijkelijke afname over een periode van 5 jaar; dit is ook de periode waarvoor de financiële effecten van het sociaal plan door de gemeenten is afgekocht.

De ontwikkeling van de huidige leningenportefeuille kan eveneens worden geprognosticeerd op basis van de looptijd van de lening delen. Hierbij is geen rekening gehouden met eventuele herfinanciering.

De Commissie BBV heeft op dit moment een notitie in voorbereiding hoe (meerjarig) om te gaan met de geprognosticeerde balans en kengetallen.

5.2. Investeringsprogramma

Afdeling	Activumgroep	Begroting	Begroting	meerjarenraming		
		2018	2019	2020	2021	2022
Bedragen x 1.000 euro						
Meerjaren investeringsprogramma						
A&B	Software	-	-	-	-	59
BEL	Software	775	-	-	49	-
BR	Gereedschappen	21	-	-	41	-
BR	Software	-	-	12	12	-
DIV	Inrichting gebouwen en inventaris	16	-	-	-	-
DIV	Software	-	-	-	9	-
FZF	Gereedschappen	55	29	-	-	-
FZF	Inrichting gebouwen en inventaris	26	-	578	68	377
FZF	Personenautos	-	33	11	138	15
FZF	Software	-	-	82	-	-
ICT	Glasvezelbekabeling	150	-	-	-	-
ICT	Hardware	4.260	4.008	1.241	203	-
ICT	Mob App (tablets/labtops/smartphone)	200	218	146	282	172
ICT	Software	26	19	318	23	675
ICT	Telecommunicatievoorzieningen	793	24	34	-	-
Totaal vaste activa		6.322	4.331	2.421	825	1.297

In de MJPB 2018-2021 is het Investeringsprogramma (IP) voor een groot deel nog een-op-een overgenomen van de gemeenten. Daarbij moet worden opgemerkt dat in aanloop naar de vorming van De Connectie terughoudend omgegaan met het doen van investeringen en dat vraagt nu om een inhaalslag. Deze inhaalslag is nog niet verwerkt in de begroting en zal eerst ambtelijk en bestuurlijk worden voorbereid. In deze begroting is het IP derhalve uitsluitend herijkt op basis van de geplande vervangingsinvesteringen en doorgeschoven investeringen vanuit 2017. Bij de tweede bestuursrapportage zal u een geactualiseerd IP worden voorgelegd, waar ook de investeringen in zijn opgenomen die noodzakelijk en onvermijdelijk zijn om de dienstverlening op het vereiste niveau te brengen en te houden.

5.3. EMU-saldo

		2018	2019	2020	2021	2022
Bedragen x 1.000 euro						
Omschrijving						
1	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves	-	141	49	63	63
2	Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	3.184	2.266	2.203	2.140	2.140
3	Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie minus de vrijval van de voorzieningen ten bate	-	-	-		
4	Investerings in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	4.670	3.581	2.009	146	-
5	Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en	-	-	-	-	-
6	Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa:					
	Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voor zover niet op exploitatie	-	-	-	-	-
7	Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de	-	-	-	-	-
8	Baten bouwgrondexploitatie voor zover transacties niet op de exploitatie verantwoord	-	-	-	-	-
9	Lasten op balanspost Voorzieningen voorzover deze transacties met derden betrekken	-	-	-	-	-
10	Lasten ivm transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande	-	-	-	-	-
11	Verkoop van effecten:					
a	Gaat u effecten verkopen? (ja/nee)	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
b	Zo ja wat is bij verkoop de verwachte boekwinst op de exploitatie?	-	-	-	-	-
Berekend EMU-saldo		-1.486	-1.173	243	2.058	2.204

In het BBV is de verplichting opgenomen dat gemeenschappelijke regelingen ramingen van het EMU-saldo dienen te verstrekken over het voorafgaande jaar, het actuele begrotingsjaar en de drie jaren volgend op het begrotingsjaar. Het EMU-saldo heeft het karakter van een resultaatbepaling op kasbasis. Het begrotingstekort van de gehele overheid mag volgens Europese normen niet hoger zijn dan 3%. Dit geldt niet alleen voor het tekort van de Rijksoverheid maar voor het saldo van alle overheden bij elkaar, ook die van gemeenten en gemeenschappelijke regelingen.

5.4. Financiering

	Rekening 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	2020	meerjarenraming 2021 2022	
Bedragen x 1.000 euro						
Leningportefeuille						
Looptijd						
1 jaar	-	2.060	-	-	-	-
3 jaar	-	840	560	280	-	-
5 jaar	-	2.920	2.640	2.360	2.080	1.800
10 jaar	-	4.900	4.620	4.340	4.060	3.780
Totaal	-	10.720	7.820	6.980	6.140	5.580

Voor de uitvoering van de taken zijn financieringsmiddelen nodig. Investerings in materiële vaste activa kennen een lange levensduur en de financieringsbehoefte die daaruit voortvloeit moet dan ook meerjarig worden afgedekt. Voor de financiering van de van de gemeenten overgedragen activa is begin 2018 een aantal leningen afgesloten. In dezelfde financieringsaanvraag zijn ook de gedane investeringen in 2017 betrokken. In bovenstaande tabel is de ontwikkeling van de huidige leningenportefeuille weergegeven.

In het gepresenteerde verloop is nog geen rekening gehouden met eventuele herfinanciering. De verwachting is dat de komende jaren nog aanvullende leningen afgesloten zullen moeten gaan worden voor de uitvoering van het investeringsprogramma.

5.5. Stand en verloop van de reserves

	Rekening 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	2020	meerjarenraming 2021 2022	
Bedragen x 1.000 euro						
Bestemmingsreserve effecten sociaal plan						
Bestemmingsreserve effecten sociaal plan	774	619	464	309	155	-
Totaal	774	619	464	309	155	-

De Bestemmingsreserve effecten sociaal plan is ontstaan uit de afspraken die over de financiële effecten van het sociaal plan zijn gemaakt in het Opdrachtgeversoverleg (OGO) en het Bestuur. De rechten die door het sociaal plan zijn meegekomen naar De Connectie, zijn door de gemeenten in 2017, voor een periode van 5 jaar, ineens afgekocht. In de begroting wordt ervan uitgegaan van een benodigde onttrekking uit deze reserve voor eveneens vijf jaar (1/5 deel per jaar).

5.6. Jaarlijks terugkerende arbeidskosten met een vergelijkbaar volume

De BBV schrijft voor dat afzonderlijk aandacht moet worden besteed aan jaarlijkse terugkerende arbeidskosten met een vergelijkbaar volume. Zoals uit de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling blijkt, wordt voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. Alle arbeidskosten gerelateerde verplichtingen zijn in de exploitatiebegroting verwerkt.

6. Bijlagen

Bijlage 1: Taakvelden

Taakvelden	Arnhem	Renkum	Rheden	Totaal baten	Arnhem	Renkum	Rheden	Totaal Lasten	Saldo begroting 2019
Bedragen x 1.000 euro									
0. Bestuur en ondersteuning									
0.2 Burgerzaken	-	-	-	-	-	-	-	-	-
0.4 Overhead	-27.984	-3.799	-6.371	-38.154	24.956	3.387	5.682	34.025	-4.129
0.5 Treasury	-	-	-	-	58	8	13	79	79
0.61 OZB woningen	-	-	-	-	2.785	378	634	3.798	3.798
0.62 OZB niet-woningen	-	-	-	-	-	-	-	-	-
0.64 Belastingen overig	-255	-35	-58	-348	-	-	-	-	-348
0.8 Overige baten en lasten	-	-	-	-	95	13	22	129	129
0.10 Mutaties reserves	-113	-15	-26	-155	-	-	-	-	-155
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Saldo				-38.657				38.030	-626
1. Veiligheid									
1.2 Openbare orde en veiligheid	-	-	-	-	15	2	3	20	20
Saldo				-				20	20
6. Sociaal domein									
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-	-	-	-	435	59	99	593	593
6.5 Arbeidsparticipatie	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Saldo				-				593	593
Resultaat				-38.657				38.643	-14

Bijlage 2: Risicospecificatie

Doordat de afgelopen jaren, mede met oog op de vorming van De Connectie, niet meer optimaal is geïnvesteerd in de gemeentelijke omgevingen is er een achterstand ontstaan. In ICT-termen wordt dan ook wel gesproken over een 'technische schuld' die is ontstaan. Deze achterstand is zowel zichtbaar in de apparatuur op de werkplekken (monitoren, cliënts) als in de technische infrastructuur (servers, storage). Het is nodig dat de komende jaren toegewerkt wordt naar een ICT-omgeving die weer voldoet aan de huidige eisen (de basis op orde gebracht wordt). Als de huidige situatie niet verbeterd wordt, gaan systemen 'omvallen' en kan er van een normale, ongestoorde dienstverlening vanuit ICT aan de gemeenten en De Connectie geen sprake meer zijn. Voor de werkplekken zijn investeringen ook noodzakelijk, omdat de huidige apparatuur in de toekomst niet meer kan 'communiceren' met de centrale systemen.

Bij niet investeren zijn de direct zichtbare gevolgen onder andere:

- De door ICT aangeboden werkplek voldoet niet langer aan de gevraagde performance. De werkplek welke virtueel wordt aangeboden zal door de verouderde systemen meer en meer security lekken gaan bevatten.
- Databases en applicaties kunnen niet meer voldoende gehost worden en de storage capaciteit is niet meer voldoende;
- De storage is zeer beperkt en er wordt een punt bereikt, dat er geen mogelijkheid meer is om data (denk aan burgergegevens) op te kunnen slaan en te raadplegen;
- De netwerkcomponenten zijn niet voldoende op de Connectie situatie afgestemd waardoor samenwerking tussen de gemeenten en De Connectie steeds minder efficiënt zal plaatsvinden.
- Onvoldoende capaciteit (servers en storage) om een goede bijdrage te kunnen leveren aan business projecten.

Het oplossen van de 'technische schuld' is randvoorwaardelijk voor het realiseren van de veranderopgave en de daaraan verbonden taakstelling. Daarnaast moet rekening worden gehouden met het feit dat de overdracht van bedrijfsmiddelen een boekhoudkundige exercitie is geweest (vanuit de staten van activa) en niet op basis van de werkelijk aanwezige bedrijfsmiddelen. De vraag ten aanzien van de instandhouding en beheer van bedrijfsmiddelen kan daarom nog toenemen ten opzichte van wat er tot nog toe aan bedrijfsmiddelen is overgedragen. Deze effecten zijn nog niet gekwantificeerd in de begroting en vormen hiermee een financieel risico.

